VIENYBĖ

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
ESTABLISHED 1886

Tel.: EVergreen 7-7840

XLIX METAI. 28 N. | Published by the LITHUANIAN PRESS CORPORATION | Antrad., BALANDŽIO (APR.) 9, 1935, Brooklyn, N. Y. | Entered As Second Class Matter October 23, 1907, At the Post Office At Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3rd, 1879 | KAINA 5c.

SENIAUSIAS LIE... LAIKRASTIS
The OLDEST LITHU... NEWSPAPER
193 Grand Street, ... New York

New York Public Library 5th Ave & 42nd St

DABAR

Pasaulio lietuviai
Ar Dievas pyks?
"Skusti barbarai"
SLA jubiliejus

JUOZAS TYSLIAVA

Šią vasarą, rugpjučio 11 dieną, Kaune, prasidės viso pasaulio lietuvių kongreso posėdžiai. Tai bus pirmas toks atsitikimas visoje lietuvių tautos istorijoje, kad penkių kontinentų lietuvių atstovai suvažiuos tartis į nepriklausomąją Lietuvą. Tai bus, pilna ta žodžio prasme, pasaulio lietuvių sulėkimas.

Advokatas Skipitis, DULR pirmininkas, kuris to kongreso reikalais dabar lankosi Amerikoje, sako, kad pirmajame viso pasaulio lietuvių kongrese turės dalyvauti nemažiau, kaip du tukstančiai atstovų.

Kongresas posėdžiaus Kaune ir Klaipėdoje. Tokiu budu viso pasaulio lietuvių atstovai padarys demonstraciją ir ponui Hitleriui...

Visos Amerikos lietuvių organizacijos, ypač tos, kurioms visados nuoširdžiai rupėjo musų tautinės kulturos reikalai, turi pasiųsti savo atstovus.

Amerikos spauda sako, kad vokiečių konsulatai Lietuvoje neduodą vizų tiems lietuviams, kurie nori važiuoti per Vokietiją.

Negana to, kad vokiečiai bando troškinti Lietuvą ekonomiškai, jie mano, kad šitoks budas — dar vienas pagalys per galvą. Bet juk pagalys turi du galus...

Jeigu Vokietija savo konsulus laiko tik tam, kad jie neduotų lietuviams vizų, tai ką turi daryti musų konsulai Vokietijoje?

Darbininkas sako, kad "tokių rašytojų," kurie rašytų Dievo vardą su mažaja raide, "vargiai kur beatsiranda."

Bet poetas Paul Claudel, buvęs Prancuzijos ambasadorius Washingtone, garsios **Šventųjų Lapų** knygos autorius, neokatolicizmo atstovas, ana metą išleido savo poezijos knygą, kuri ištisai buvo parašyta mažosiomis raidėmis ir kur Dievo vardas ne sykį, bet keliolika sykių parašytas su mažąja raide. Dėl to prancuzų kritikams, net katalikiškiems, ir į galvą neatėjo bartis.

Nežiurint to, Darbininko redaktorius klausia:

"Iš kokių šaltinių Vienybė sužinojo," kad Dievas nepyks, jeigu jo vardą žmonės rašys su mažąja raide?

Na, o iš kokių šaltinių Darbininko redaktorius "sužinojo," kad Dievas pyks?

Vokiečiai mus vadina barbarais, bet savo kareiviams Rytų Prusuose leidžia dainuoti lietuviškas dainas. Patys vokiečiai prisipažįsta, kad jie neturtingi dainomis.

Čia kaip tik tinka Knickerbockerio pastaba:

"Lietuviai darbštus, draugiški, turtingi pasakomis ir dainomis..."

Bet ką tas reporteris sakė apie vokiečius?

"Skusti barbarai..."

Ateinančiais metais bus jubiliejinis penkiasdešimts metų SLA seimas. Tam seimui jau dabar pradedama ruoštis. O kad jis nutarta šaukti Clevelande, tai ten jau susiorganizavo specialis komitetas, kurio pirmininku išrinktas Dirvos redaktorius Karpius.

SLA organizacija — ašis, apie kurią sukasi visas pažangiosios Amerikos lietuvių visuomenės gyvenimas. Dėl to mes, rengdamiesi penkiasdešimties metų Vienybės jubiliejui, negalime nekreipti dėmesio ir į šį taip pat svarbų jubiliejų, SLA jubiliejų.

Jubiliejiniame seime turės buti išspręsta, kas pjaus prieš pusę amžiaus pasėtą sėklą — ar tie patys, kurie ją sėjo, ar tie, kuriems pirmiau nei sėkla, nei dirva nerupėjo.

DANCIGO NACIAI LAIMĖJO RINKIMUS

BET KONSTITUCIJOS KEISTI NEGALĖS

Gavo 59 nuošimčius; naciai klastavo rinkimus; priešingos partijos rengia Tautų Sąjungos protestą

DANZIG.— Padrąsinti Saaro balsavimų pasisekimu, Hitlerio naciai tikėjosi gauti pereito sekmadienio rinkimuose į Dancigo laisvojo miestą seimą trijų ketvirtadalių daugumą. Tas butų sudaręs galimumo pakeisti Dancigo konstituciją ir pavesti teritoriją nacių valdžiai. Agitacija buvo vedama kuo didžiausia. Mieste sakė kalbas net keturi Vokietijos ministeriai, maršavo smogikų buriai, mušė ir terorizavo nužvelgtus opozicijos žmones ir t. t. Bet, nors balsuotojų buvo per aštuonioliką tukstančių daugiau, negu pernykščiuose rinkimuose, naciai gavo tik 59 nuošimčius balsų. Dėl to naciai, nors ir turės seime atstovų daugumą, bet pagrindinių įstatymų pakeisti negalės.

Dancigo balsavimų daviniai toki: Naciai gavo 139,299 balsų; socialistai — 37,530; katalikai — 30,059; komunistai — 6,880; lenkai — 8,100; vokiečiai tautininkai — 9,760; pasienių kovotojai — 750.

Naciams priešingos partijos rengia Tautų Sąjungai protestą dėl daromų opozicijos balsuotojams persekiojimų ir sąrašų klastavimų. Įrodoma, kad naciai leido Dancige balsuoti ir iš kitur atvežtiems naciams, kuriems buvo duoti geležinkelio bilietai, viešbučiai ir net pinigai.

NUOGUMAS NELAIKOMAS NEPADORUMU

NEW YORK. — Teisėjas Brodsky atmetė iškeltą panelėms Louise Wilson ir Dorothy Simms bylą už vaidinimą be jokių drabužių prieš 101 vyrų, susirinkusių naktiniame klube 80 Greenwich St. Merginos neturėjusios ne tik jokio aprėdalo, bet nė vėdyklės prisidengimui. Teisėjas Brodsky pasakė, kad nuogumas nėra laikomas nepadorumu naktiniuose klubuose ir teatruose. Tuo remdamasi teisėjas atleido nuo baudos ir tuos 101 vyrą, kuriuos policija buvo nuvedusi į nuovadą už dalyvavimą tame klube.

Kitų trijų merginų byla už nuogumą vaidinime Billy Minsky burleske 209 W. 42nd St. bus nagrinėjama balandžio 16 d. West Side teisme.

BYLOS PRIEŠ HAUPTMANNO LIUDYTOJUS

FLEMINGTON, N. J. — Benjaminui Heier, kuris teisiant Hauptmanną už Lindbergho kudikio pavogimą ir nužudymą liudijo matęs Izidorių Fisch imantį Lindbergho pinigus, dabar iškelta byla už melagystę ir kreivą priesaiką. Įrodoma, kad tą naktį, kai Lindbergho pinigai buvo mokami žmogvagiams, Fisch dalyvavo automobilių kolizijoje kitoje miesto dalyje. Heieris laikomas po $2,000 užstatu iki balandžio 29 d.

Panašios bylos rengiamos ir kai kuriems kitiems Hauptmanno liudininkams.

BAUDŽIA KETURIS KALĖJIMO VIRŠININKUS

CHARLOTTE, N. C. — Keturi kalėjimo viršininkai atsidurė patys kalėjime už kalinių kankinimą. Jie kaltinami dėl to, kad du negrus kalinius laikė pririšę prie geležų, kol jų kojos nušalo ir jas reikėjo nupjauti, o taip pat dėl to, kad du negrus jie skaudžiai plakė rykštėmis ir bizunais.

LIETUVOJE IŠSPRĘSTA 3 MILIJONAI BYLŲ

KAUNAS. — Prie teisingumo ministerijos neseniai sudaryta komisija senoms byloms likviduoti. Dalis bylų atiduodama centraliniam archyvui, dalis, išėmus kai kuriuos dokumentus, naikinama.

Apskaičiuojama, kad nuo nepriklausomos Lietuvos pradžios lig šiol Lietuvos teismai esą išsprendę apie 3 milijonus bylų.

SAO PAULE TREČIA LIETUVIŲ MOKYKLA

SAO PAULO, Brazilija. — Sao Paulo iškilmingai atidaryta lietuvių mokyklos naujai pastatyta, gerai įrengta patalpa, tai jau trečioji iš eilės.

Iškilmių metu Lietuvos konsulas Mačiulis pasakė labai gražią kalbą.

Mokyklos atidarymo proga, sveikino estų konsulas dr. Rangel ir latvių p. Ozolinš. Be to, Sao Paulo radio stoty buvo Vilties choro sudainuota keletas dainų ir pasakyta portugalų kalba paskaita apie Klaipėdos kraštą.

PASKIRTI KLAIPĖDOS STATUTINIO TEISMO TEISĖJAI

KAUNAS (Tsb). — Naujai Lietuvoje įsteigto statutinio teismo pirmininku, Vyriausioteismo pirmininku, Vyriasiojo Tribunolo pirmininkas d. Ciplijauskas ir teisėjais: Valstybės Tarybos narys Zigmas Starkus, buv. užsienių reikalų ministeris dr. Dovas Zaunius, universiteto docentas Tadas Petkevičius ir Vyriausiojo Tribunolo teisėjas Česlovas Butkys. Kaip jau buvo pranešta, šis aukštasis teismas svarstys visas bylas, kurios tik lies Klaipėdos krašto statutą.

Adv. Rapolas Skipitis, Draugijos Užsienio Lietuviams Remti pirmininkas šiomis dienomis atvykęs į Ameriką viso pasaulio lietuvių kongreso reikalais. Kaip žinoma kongresas šaukiamas šiais metais, rugpjučio 11 d., Kaune.

IŠSPRĖS KAM ATIDUOTI LIETUVOS KINO CHRONIKŲ GAMINIMĄ

KAUNAS. — Lietuvoj neseniai kino teatrų įstatymas yra pakeistas ta prasme, kad vidaus reikalų ministeriui suteikiama teisė kino chronikos gaminimą atiduoti vienam arba keliems asmenims. Tuo remiantis nusistatyta nuo balandžio 15 d. kino chronikos gaminimą pertvarkyti. Ministerijai padavė prašymus amerikietis Lukšys, Uzdonas, Dunajevas ir Linartas, kiekvienas atskirai prašydamas kino chronikai gaminti monopolinės teisės. Be to, įvedama cenzura išvežamoms iš Lietuvos kino filmoms, ko lig šiol nebuvo.

MANCHUKUO IMPERATORIUS SVEČIUOJASI PAS JAPONŲ IMPERATORIŲ

TOKIO, Japonija. — Atsteigtosios Mandžurijos (Manchukuo) imperatorius Kang Teh šiomis dienomis svečiuojasi pas Japonijos imperatorių Hirohito. Monarchai lanko vienas kitą ir apdovanojo ordinais.

Naujasis Manchukuo imperatorius prieš dvidešimts devynis metus buvo tik ką gimęs Chinijos sosto įpėdinis. Nuo 1908 iki 1912 metų jis buvo Chinijos imperatorium ir vadinosi Hsuan Tung. Kai Chinija pasiskelbė respublika, tas kudikis-imperatorius pasislėpė Japonijos pasiuntinybėje ir vadinosi vardu Henry Pu Yi. Kai Japonija atplėšė Mandžuriją nuo Chinijos, Henry Pu Yi apsikarunavo tos šalies imperatorium ir pasivadino Kang Teh 1934 m. kovo 1 d.

KALVIS KALĖ PINIGUS

ŠAKIAI. — Šiomis dienomis Šakių apskr., Sudargo valsč. areštuotas Rėžgailių kaimo gyventojas Augustas Krolis su sunumis. Jie buvo įsitaisę pinigams dirbti įrankius ir jau savo apylinkėje platino 1 ir 2 litų monetas.

Teliukas su avies kailiu

KUOKŠIAI. — Kamajų valsčiaus vieno ukininko karvė atsivedė teliuką, kuris apaugęs garbanuotomis vilnomis. Ausys irgi panašios daugiau į avies, negu į karvės.

VOKIEČIAI DAINUOJA LIETUVIŠKAS DAINAS

TILŽĖ. — Pasirodo, Rytprusiuose naciai sugalvojo naują manevrą. Jie ėmė raginti vokišką jaunimą, kad "neužmirštų protėvių dainų," o tomis "protėvių dainomis" bėsančios senos lietuviškos dainos. Ir iš tikrųjų, daugelis vokiečių jaunimo jau dainuoja lietuviškas dainas: "Oi, kad išaušt aušružė," "Anoj pusėj ežero" ir t. t. Ko tuo norima pasiekti? Greičiausia tuo norima apmulkinti Rytprusių vokiečius, kad jų protėviai, budami vokiečiai, vis dėlto dainavo lietuviškas dainas, taigi išeina, kad lietuviškai dainuoti ir kalbėti galima, nes tu esi vokietis ir labai gerai darai, kad nepamiršti senos protėvių kalbos. Matyt, norima šiuo dvasia įkvėpti ir ta prasme, kad tie lietuviai, kurie nepriklausomai gyvena už Nemuno, yra tik atskalunai nuo Vokietijos ir kad jie turi buti... Vokietijos žinioj. Jeigu ne ši pikta mintis, tai ko iš viso vokiečiams tektų susirupinti lietuviškomis dainomis. Yra kas jomis rupinasi.

UŽVEDAMAS LIETUVOJE APYNIŲ UKIS

KAUNAS. — Lig šiol Lietuvos alaus bravorai naudojasi užsieniniais apyniais. Svetimų kraštų apynių nemaža suvartojama ir naminiam alui gaminti. Viso jų iš užsienio įvežama už gana dideles, palyginti, sumas. Smulkių ukio šakų draugijų sąjunga Sodyba dabar ruošiasi užsakyti 40,000 apynių daigų ir juos padaryti prieinamus visiems. Tuo norima Lietuvoje apynių ukį išplėsti ir išvengti nereikalingo importo. Universiteto botanikos sode jau kelinti metai bandoma keletas apynių rušių ir patirta, kad keturios apynių rušys Lietuvos sąlygoms visai tinka.

VILNIAUS LIETUVIŲ ATSTOVAI VARŠUVOJE

VILNIUS. — Švietimo ministerijoje Varšuvoje lankėsi laikinojo Vilniaus lietuvių komiteto pirmininkas p. K. Stašys ir Vilniaus Ryto draugijos pirmininkas kun. K. Čibiras.

Vilniaus krašto lietuvių delegatai įteikė laikinojo komiteto platų memorialą, kuriame nušviesti Vilniaus krašto lietuvių švietimo ir tautinės kulturos reikalai. Tarp kita ko ministerijoje lietuvių atstovams ilgiau teko kalbėtis su švietimo politikos skyriaus viršininku p. Kowalkowskiu.

ČEKOSLOVAKIJA REMIA RYTŲ PAKTĄ

MASKVA. — S. Rusija gavo žinių iš Prahos, kad Čekoslovakijos vyriausybė pasiryžusi remti Rytų Locarno paktą. Tokiu budu Čekoslovakija atsistoja kartu su Prancuzija ir Sovietų Rusija.

Kovo 15 d. pradėjo eiti pareigas naujas Draugijos užsienio lietuviams remti reikalų vedėjas Jonas Vilkaitis. Anksčiau jis buvo vidaus reikalų ministerijos ir Kauno ligonių kasos direktorius.

VOKIETIJA NEPROTESTAVO PRIEŠ LIETUVOS VALSTYBĘ

LIETUVA NENORI PANAIKINTI KLAIPĖDOS KRAŠTO AUTONOMIJOS

Berlynas gavo Lietuvos protestą, kuriame reikalaujama nesikišti į Lietuvos vidaus reikalus; taip pat protestuojama dėl Tilžės lietuvių persekiojimo

BERLIN. — Havaso Kauno korespondentas šiomis dienomis pranešė, kad Vokietija, ryšium su Lietuvoje buvusiomis protesto demonstracijomis prieš Vokietiją, pasiuntė Lietuvos vyriausybei griežtą protesto notą. Dabar pranešama iš pusiau oficiališkų Vokietijos šaltinių, kad jokio protesto Vokietija Lietuvai nesiuntusi ir net nemaniusi siųsti. Taip pat Vokietijos vyriausybės sluoksniuose reiškiama abejonės ar Vokietijai visai siųsianti Lietuvai protestą, nes ir pačioje Vokietijoje buvo protestų demonstracijų prieš Lietuvą.

Pranešimas, kad Lietuva žada prašyti Tautų Sąjungos panaikinti Klaipėdos krašto autonomiją Vokietijoje sukėlė naują neapykantos prieš Lietuvą bangą. Kai kuriuose Berlyno diplomatiniuose sluoksniuose kalbama, kad Klaipėdos autonomijos reikalu Sovietų Rusija pasižadėjusi Lietuvą remti.

Tuo tarpu Lietuvos pasiuntinybė Londone oficiališkai pranešė anglų žinių agentūroms, kad Lietuva visiškai nemano prašyti Tautų Sąjungos panaikinti Klaipėdos autonomiją ir kad paskleistos apie tai žinios neatitinka tikrenybės.

BERLIN.— Associated Press žiniomis, balandžio 5 d. Lietuvos vyriausybė pasiuntė Vokietijai formališką protestą dėl Vokietijos kišimosi į Lietuvos vidaus reikalus.

Notoje, kurią Reicho užsienių reikalų ministeris von Neurath jau gavo, Lietuva prašo Vokietijos sustabdyti vedamąją per spaudą ir per radio prieš ją propagandą.

Protestuojama ir dėl įvykusių Berlyne demonstracijų prie Lietuvos pasiuntinybes ir kituose miestuose prie Lietuvos konsulatų. Proteste pažymėta, kad demonstrantai Tilžėje ir kituose Rytų Prusijos miestuose akmenimis išdaužė lietuvių krautuvių ir įstaigų langus.

LUKŠYS BUS OFICIALUS ATSTOVAS LIETUVOJE

KAUNAS. — Žinomas kino operatorius amerikietis p. Lukšys neperijodiškai ir lig šiol dirbo Amerikos pasaulinės Foxo apžvalgos firmai, bet dabar jis gavo generalinę Foxo atstovybę Lietuvoje.

ROKIŠKIS. — Kamajų miestelio vaikai vietos upėje rado keletą pudų liekanų vaškinių žvakių. Pasirodė, kad žvakių galus ir šiaip įvairias vaško liekanas suvertė į upę bažnyčios tarnai.

DAUG ŽMONIŲ ŽUVO VIESULŲ SUKURYJE

MACCOMB, Miss. — Sekmadienio vakare per Louisiana ir Mississippi valstybes praėjo smarkus tornado. Padaryta labai daug žalos, ypač Mississippi valstybėje. Iki šiol suskaityta užmuštų žmonių 27, o sunkiai sužeistų per 150.

Providence ežere, Louisianoje, viesula apvertė plaukiojantį namelį, kurio 10 gyventojų nuskendo. Glosterio miestely iš pusantro tukstančio gyventojų pusė nukentėjo, o 8 žuvo.

Šimtas penkiasdešimts šeši namai sugriauti, vandentiekis ir elektros stotis sunaikinta, tramvajų linijos suardytos.

Gillsburg miestely žuvo šeši gyventojai. Daug sužeistų. Čia taip pat viskas sunaikinta. Didžiausi ąžuolai išrauti ir nunešti į tolimas vietas. Stogų neliko niekur.

Prieš tornado atėjimą krito smarki ledų kruša, o po jos atėjo juodas debesys su oro sukuriu, kuris, anot patarlės, sumaišė žemę su dangum.

Raudonasis Kryžius surengė greitąją pagelbą. Netekę namų žmonės apgyvendinti geležinkelio vagonuose ir maitinami laukuose įrengtose virtuvėse.

Tą pat sekmadienį Kansas valstybėje užėjo sniego puga, apklodama dygstančius pavasarinius diegus šešiais coliais sniego.

NEBUS KARO, SAKO JAPONAS

WASHINGTON. — Japonijos ambasadorius Amerikai Hirosi Saito pareiškė Amerikos alumnų taryboje, kad karo greitu laiku nebusią. Anot Hirosi Saito, didžiųjų tautų nė viena nenori didelio karo. Visos tautos trokšta taikos. Kartu su didėjančiu ginklavimosi didėja ir žmonijos palinkimai į taiką. Mes gyvename laikuose didžiųjų lenktynių tarp karo ir taikos. O kad laimės tas lenktynes taika, tai abejoti nereikia. Dėl to nėra ko baimintis žinių apie gręsiantį pavojų.

VOKIETIJA NEDUODA LIETUVOS PILIEČIAMS VIZŲ

KAUNAS. — Havaso žiniomis, Vokietija jau nuo užpereito šeštadienio atsisakė duoti Lietuvos piliečiams vokiškas vizas ir net tranzitines vizas važiuoti per Vokietiją.

Kodėl Vokietija atsisako duoti vizas, iki šiol nepaaiškinta.

ČEKOSLOVAKAI KVIEČIA LIETUVOS AERO KLUBĄ

PRAHA. — Čekoslovakijos Moravskoslerky aero klubas pakvietė Lietuvos aero klubą su savo lėktuvu dalyvauti čekoslovakų sporto lakūnų sąskrydyje, kuris įvyks birželio 9 ir 10 d. Brno. Lietuvos aero klubas deda pastangų šventėje dalyvauti.

KAIP KAUNIEČIAI IŠLYDĖJO Į AMERIKĄ ADVOKATĄ RAPOLĄ SKIPITĮ

(Musų Kauno korespondento)

Gausingas visuomenininkų ir laikraštininkų burelis, susirinkęs kovo 20 d. Lietuvos viešbuty Kaune, atsisveikino su p. R. Skipičiu, kuris kovo 22 d. išvyko į Jungtines Valstybes Draugijos Užsienio Lietuviams Remti ir jos rengiamo viso pasaulio lietuvių kongreso reikalais. Išleistuvės buvo jaukios, širdingos, davusios amerikiečiui medžiagos susimąstyti apie galimumus busimiems santykiams tarp Lietuvos ir jos išeivijos.

Pirmą atsisveikinimo žodį turėjo Kauno miesto burmistras p. K. Merkys, kuriam teks pavaduoti Draugijos pirmininką, jam esant kelionėje. Užsienio lietuviai, sako p. Merkys, seniai nusipelnė nemažesnio Lietuvos žmonių susidomėjimo, negu tas, kokį jie rodė Lietuvai; p. Merkys girdėjęs iš vieno amerikiečio pastabą: Lietuvoje, girdi, virš dviejų milijonų gyventojų ir jų reikalus prižiuri ir tvarko 20 tukstančių valdininkų, o kiek valdininkų prižiuri ir tvarko reikalus vieno milijono lietuvių, gyvenančių užsieniuose?... Linkėjo p. Skipičiui sėkmingos kelionės ir vaisingo darbo Amerikoje.

Toliau kėjo įvairių organizacijų atstovų linkėjimai ir prašymai jų vardu pasveikinti amerikiečius ir įvairias jų organizacijas: šaulius, skautus, Vilniaus prieteliius, legionierius, susivienijimus. Čia kalbėjo atstovai: šaulių sąjungos, Lietuvos skautų, savanorių kurėjų sąjungos, Lietuvos atgimimo draugijos, Vilniui vaduoti sąjungos, aero klubo, Spaudos Fondo ir Liet. Enciklopedijos leidėjų ir kt.

Užsienio lietuvių gyvenimas ir jų reikalai jau nebe naujas musų visuomenėje klausimas: jį iškėlė ir rimtai pastatė Draugija Užsienio Lietuviams Remti ir šiandien ji, išlydėdama į užjurį savo pirmininką, jau gali parodyti ir Lietuvai ir užsienio lietuviams gražią savo darbų pradžią.

Pats šito vakaro garbės svečias p. R. Skipitis turiningoj kalboj pasakė vykstąs į Ameriką, kaip vėliavos nešėjas, jo vėliava — tai Draugija, kurios tikslus ir dabar ruošiamą kongresą jis stengsis išaiškinti amerikiečiams ir kvies juos į kongresą. Laikai pasikeitė: seniau išeiviai remdavo savo tėvynę, šiandien tėvynė rupinasi savo išeiviais. Draugija, kaip nepolitinė ir nekonfesinė organizacija, teikia paramos visiems išeiviams, nežiurint jų politinių įsitikinimų ir pažiurų. Draugija rupinasi išlaikyti taip tariant lietuvišką dirvą, kurioje patys išeiviai, pagal geriausių savo įsitikinimų, galės sėti savo grudus. Pirmininkas kreips dėmesio į ryšių sudarymą su Amerikos jaunimu ir į tai, kad bendrai butų galima nustatyti galimumus bendradarbiauti tautiškai kulturai skleisti ir išlaikyti bei tautos vieningumui siekti.

Išleistuvių vakarą ruošė Draugijos sekretorius Trimito redaktorius p. J. Kalnėnas. Svečių tarpe buvo ir žinomų amerikiečiams žmonių: prof. M. Biržiškas, prof. K. Pakštas, A. Žmuidzinavičius, Pr. Butkus, K. Vairas-Račkauskas, B. Žygelis, A. Bružas, gen. D. Daukantas, p. Gaurilius; buvo adv. M. Sleževičius, prof. K. Sleževičius, Liet. Aido, Liet. Žinių, Tėvų Žemės ir kt. redaktoriai.

K. Vairas.

Balandžio 2 d. nominacijų rinkimuose lietuvis kandidatas į miesto tarybą, dr. P. G. Mačiokas nelaimėjo surinkdamas tik 1130 balsų. Nors lietuvis ir nelaimėjo nominacijas, bet, kaip teko patirti, lietuviai, kaip ir pats kandidatas dr. Mačiokas, tais daviniais yra patenkinti. Viena — kad lietuviai dar pirmą kartą išėjo viešumcj į politiką, išstatydami savo kandidatą, o antra — kad toj apylinkėj, kur lietuvis kandidatas buvo, pačių lietuvių neperdaugiausia gyvena ir 1130 balsų surinkimas aiškinama geru ženklu.

Balandžio 3 d. 218 Amalgamatų unijos lietuvių skyrius turėjo savo mėnesinį susirinkimą. Perskaičius protokolą ir jį priėmus, pirmiausia buvo išsauktas raportas komisijos, kuri tvarkė darbo agento rinkimų balsavimus. Komisija pažymėjo, kad balsavimai buvo gausus ir tvarkingi ir kad abu kandidatai su balsavimų daviniais ir jų tvarka pilnai sutiko ir juos priėmė. Be to, buvo išsauktas pralaimėjęs kandidatas V. Liuiza pratarti kelis žodžius. Drg. Liuiza pažymėjo, kad balsavimai buvo gausus ir tvarkingi ir kad balsavimuose dalyvavo daug jaunimo. Dėkodamas tiems siuvėjams, kurie už jį balsavo, pridurė, sakydamas, kad nors rinkimus ir pralaimėjo, bet, energijos įgavęs daugiau ir kad jaučiasi ateityje tikru. Nors čia jo balsas ir nutruko, bet buvo galima suprasti jo mintį, kad ateityje tikrai bus išrinktas. Vėliau kalbėjo išrinktasis darbo agentas drg. K. Matuliauskas, nedarydamas jokių skirtumų, dėkojo visiems tiems, kurie tik dalyvavo rinkimuose ir kvietė pamiršti rinkimus ir visiems bendroms jėgoms dirbti unijos ir savo gerovei. Pagaliau buvo pakviestas kalbėti generalinis unijos organizatorius A. Jankauskas. Drg. Jankausko kalbos tema buvo karas ir fašizmas. Kalbėdamas apie Italijos, Austrijos ir Vokietijos fašizmą, nurodinėjo, kokis jis yra biaurus ir kad nėra žiauresnio ir kruvinesnio budelio žmonijos istorijoj, gudriai nutylėdamas taip pat žiaurų ir kruviną budelį komunizmą Rusijoj. Kiek prisiminęs Lenkiją ir Lietuvą, peršoko į Jungtines Valstybes, nurodinėjo, kad ir čia jau ne už kalnų fašizmas ir kad po dienos, kitos pasirodys visu savo žiaurumu. Fašistų organizatorius čia, Amerikoj, nurodė tris asmenis — generolą Johnson, senatorių Long ir kun. Coughlin. Gale prisiminė apie busimą karą, kuris, pasak kalbėtojo, jau šuoliais artinasi, ir kad jis bus baisus ir žiaurus. Ragino buti prisirengusiems juos sutikti ir duoti tinkamą atsakymą.

Kiek tos kalbos davė siuvėjams naudos, aš nesiimu spręsti.

Kalbose buvęs.

Vandeny stiklą galima piauti žirklėmis.

Krokodilo smegenys tėra tik žirnio didumo.

NEW YORKO DARIAUS-GIRĖNO FONDO ATVIRAS LAIŠKAS ALTASS VALDYBAI

Tik susiorganizavusi Amerikos Lietuvių Trans-Atlantinio Skridimo Sąjunga teigė, kad antrojo skridimo vykdymui užteksią $16,000. Tai, atrodė, didelė suma, atsižvelgiant į faktą, kad garbingo atminimo Darius ir Girėnas skridimą įvykdė su $8,456.31, sudėtais dažnai abejingos visuomenės.

Bet dar pernai rudenį ALTASS paskelbtoji apyskaita rodė, kad jau surinkta dvigubai daugiau, negu prašyta iš visuomenės; po tos apyskaitos, be abejonės, surinkta dar daugiau pajamų.

Betgi dabar ALTASS centras skelbia, kad truksta mažiausiai dar kelių tukstančių dolerių.

Didž. New Yorke nuo 1933 m. spalių m. 15 d. veikia visų vietos organizacijų seimo išrinktas Dariaus-Girėno Fondas, kuris pernai, ALTASS prašant, sėkmingai suruošė aviacijos dieną ir vakarą, iš ko ALTASS įteikta $148.00. Nors Fondo tikslai nėra vien skridimus organizuoti, betgi šis Fondas moraliai ir materialiai rėmė gražią antrojo skridimo idėją, nepaisant jau tada pasireiškusių trukumų ir skridimo organizatorių nerimtumų.

Skridimo atidėjimo šių metų pavasariui motyvą Fondas pripažino rimtu: negalima skridimą vykdyti nepriruošus tinkamai lakuno ir lėktuvo. Bet Fondas pasipiktino, kai paaiškėjo, kad ALTASS centro ilgai teigtas tvirtinimas apie įvairius "išgautus" leidimus (pasirodė: lėktuvui nugabenti į "lietuvių piknika") ir "greitą išskridimą" (not išleistuvės surengta, tuo tarpu kai centras nei svajoti nesvajojo apie lakuno išleidimą kelionėn, nes lakunas neprašė ir neturėjo leidimo ir pats lėktuvas buvo išardytas) pasirodė perdėtas.

Fondas taipgi pasipiktino ALTASS centro nesiskaitymu su atsakingų organizacijų išrinktu Fondu, ir aukų lapų, laiškų ir ženklų siuntinėjimu pavieniams asmenims, tuo tarpu kai į Fondo skubius laiškus ir telegramas bei paklausimus atsakinėta tik po ilgo laiko, ir tai vengiant atsakyti į patiektus aiškius klausimus.

Fondas kviečia ALTASS centrą, kad pirm negu prašys tolimesnių aukų ir aviacijos dienų rengimo, atsiųstų šiam Fondui ir kitiems vietiniams kolonijų komitetams lakunui ir lėktuvui išgautų iš valdžios leidimų fotostatines nuotraukas bei pilną reikalingų užpirkimų sąmatą. Tada visuomenė pamatys tikrąjį skridimo organizavimo stovį ir noriau rems skridimo finansavimą, ir ALTASS centrui neteks bereikalingai patiems nerimtai nervintis ir visuomenę erzinti. Be prašytų nuotraukų ir apyskaitų, Fondas negali visuomenės sudėtų pinigų perduoti ALTASS ar kitų planuojamam skridimui ir negali visuomenės raginti aukauti ALTASS-gai.

Kun, N. Pakalnis, pirm.
Adv. K. R. Jurgėla, 1 vicepirm.
Inž. A. J. Mažeika, sekr.
Stud. V. Trainaitis, fin. sekr.
J. P. Mačiulis, 2 vicepirm.
K. P. Vilniškis, iždin.

Iždo globėjai:
A. Povilanskas,
Pr. Kizis,
S. Subatienė.

Vienybės nuolatinis Agentas Philadelphijoje

V. Baranauskas

Philadelphiečiai kreipkitės į vietinį nuolatinį Vienybės agentą p. V. Baranauską, 106 Miffin St., Philadelphia, Pa.

Lietuvoje nuo šio laiko policininkų tarnybą galės užimti tik baigę vidurines mokyklas vyrai.

SUNKIAUSIAI SERGANTYS TURĖKITE VILTĮ!
DOVANAI pamėginimui gaukite
VAISTAŽOLIŲ
MILLERTONE
Norime, kad kuo daugiausia žmonių pažintų šitą garsią augmeninę gyduolę, padariusią tikrų stebuklų sergantiems vidurių ligomis, reumatizmu ir inkstų netvarka.
VIENAS DIDELIS PAKELIS $1.00 gelbės sunkiai sergantį ligonį beveik per mėnesį laiko.
Pamėginimui pakelis Dovanai. Rašyk:
J. S. MILLER, Inc.
Dept. L 3.
62 Beacon St., Newark, N. J.

MAISTINGIAUSIA IR SVEIKIAUSIA
LIETUVIŠKA DUONA
taipgi pyragai, pyragaičiai, tortai, kėksai ir įvairios rušies gardumynai gaminami, parduodami musų pačių krautuvėje ir pristatomi į namus visose vietose
PUIKIAI ĮRENGTA MECHANIŠKA KEPYKLA

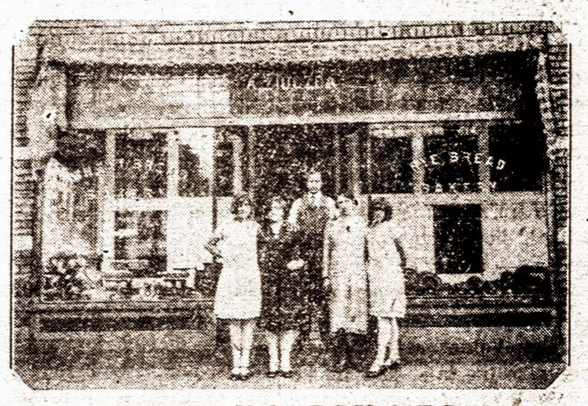

ANDRIUS ZIUGZDA
182-186 VAN BUREN STREET, NEWARK, N. J.

JUOZAS KAVALIAUSKAS

Laisniuotas Graborius
Užtikrinu, kad mano patarnavimams bus atatikamiausias ir už prieinamą kainą. Nuliudimo valandoje, prašau kreiptis prie manęs.
1439 SOUTH 2nd STREET
Philadelphia, Pa.
Pennsylvania ir New Jersey Valstijose Telefonai: Bell — Oregon 5136
Keystone — Main 1417

DIDELĖ VIENYBĖS IR SANDAROS PRAMOGA NEW HAVENE

New Haven, Conn. — Gegužės 5 dieną čia rengiama didelė pramoga: 10 Sandaros kuopa ir Vienybės koržporacija vaidins M. Petrausko operetę ADOMAS IR IEVA. Šis begalinių juokų ir malonaus dainavimo pilnas veikalas musų mieste bus matomas pirmu kartu. Vaidins New Yorko ir Brooklyno artistai-mėgėjai, seniai pažymėję lietuvių scenoje.

Veikalo turinys grynai komiškas, neliečiantis nei tikybos, nei partijų. Jame parodoma, kaip šių laikų Adomas, vargingai gyvendamas, vis kaltino pirmąją Ievą, kam ji prigundė pirmąjį Adoma nusikalsti ir net ikti rojaus ne tik sau, bet ir visai žmonijai. Dabartinio Adomo jauna žmona Ieva, bardama vyrą, kaltino pirmąją Adoma, kam jis buvęs tok- durbis ir neapsižiurėjęs, kas draudžiama, o kas ne. Jųdviejų kalbą nugirdęs turtuolis grafas apgyvendino abudu savo palociuje ir leido naudotis viskuo, kaip tikrame rojuje, uždrausdamas tik vieną dalyką, dėl kurio grėsė rojaus netekimas. Bet vos tik jiedu pagyveno tame rojuje, tai Ieva tuoj užsigeidė to draudžiamo daikto, prigundė Adomą paneigti grafo draudimą ir — abudu neteko rojaus: grafas, suradęs, kad jo draudimas sulaužytas, išvarė abudu iš rumų, kaip kad buvo išvaryti iš tikrojo rojaus musų pirmieji tėvai Adomas ir Ieva.

Šio įdomaus veikalo pamatyti rengiasi ne tik New Havene, bet ir apylinkės miestų visi lietuviai. Bilietai bus po 50 ir 35 ct., o vaikams tik 15 ct. Po operetės bus ir balius su kitokiais palinksminimais. Pramoga bus Lietuvių salėje, 243 No. Front St., New Haven, Conn.

Pėbė.

LIETUVIŲ KOMUNISTŲ KALBĖTOJA

DR. MAČIOKAS GAVO DAUG BALSŲ

Siuvėjų susirinkimas

Baltimore, Md. — Antradienį, kovo 26 d. lietuvių salėje įvyko komunistuojančios 25 ALDLD kuopos surengtos prakalbos. Kalbėjo kokia ten "baladonė" Mažeikienė iš Clevelando.

Mažeikienė, kaip ir visi kiti komunistų kalbėtojai, išmokus atmintinai tam tikrą maldelę apie Sovietų Rusiją ir kalba, kaip šidlavos ubagas poterius, nuolatos atkartodama, kad Rusija — darbininkų tėvynė ir kad tik Sovietų Rusijoj darbininkas yra pats valdonas — visagalis ir visko turįs, o kitur visur — tik tie biaurybės kapitalistai ir darbininkų nepakenčiamas skurdas ir badas, nekalbant jau apie jų priespaudą ir buožes. Bet pati baladonė Mažeikienė tame darbininkų rojuje nenorėjo buti, paragavus tos darbininkų rojaus duonutės, smuko atgal į tą "prakeiktą" kapitalistų šalį, kurioj nors ir kapitalistų duonutė, bet vis gardesnė už darbininkų rojaus jovalą.

Mažeikienė, kalbėdama apie savo gimtąją šalį Lietuvą, ją vaizdavo, kaip didžiausių vargų ir patvirkėlių šalį, nes, mat, Mažeikienė, kaip tik su tokia patvirkėle ir biauriom ligom užsikretusia savo buvusia draugė Kaune susitiko ir kalbėjosi, iš kurios posakio ir sprendžia apie visą šalies bukle.

NAUJI IŠRADIMAI

Rusijoj išrastas budas vyti virves iš ryžių šiaudų. Virvės esti tokios stiprios, kaip ir kanapinės, lunkinės ar iš kitokių medžiagų pagamintos. Tokiu budu dabar ryžių šiaudai, kurie iki šiol nickam netiko, bus sunaudojami virvėms gaminti.

Skotijos mieste Clyde pradėtas statyti naujausio tipo laivas. Laivas bus tuo ypatingas, kad jį aptarnaus ir operuos tik vienas žmogus, nes laivą varys ne besisukantys sparnai, o elektros srovė. Laivas bus 12,500 tonų talpos.

Anglijoj, geležies kasyklose Vigan, prie darbų neseniai buvo bandomas dirbtinis, "mechaniškas žmogus." Bandymai davė geras pasekmes, nes pasirodė, kad robotas, aptarnaujant jį šešiems žmonėms, nudirba tiek, kiek 100 darbininkų.

BREMEN • EUROPA
Didelė EKSKURSIJA Į LIETUVĄ
Rengia ir prižiuri Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjunga Amerikoje
Populiariu Kabininiu Garlaiviu
"STUTTGART"
Išplauks iš New Yorko
BIRŽELIO 5 d., 1935
tiesiai be persėdimo į Klaipėdą
TREČIOS KLESOS KAINOS:
IŠ NEW YORKO Į KLAIPĖDĄ $97.50
Į ABI PUSI Į KLAIPĖDĄ IR ATGAL $167.00
Pridedant Jung. Valst. Taksus
Del informacijų kreipkitės į:
COSMOPOLITAN TRAVEL SERVICE
Prop. J. AMBRAZIEJUS
168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
A. S. TRECIOKAS
197 Adams St., Newark, N. J.
JOHN SEKYS
433 Park St., Hartford, Conn.
VIENYBE TRAVEL BUREAU
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
G. A. KYBA
AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St., Worcester, Mass.
ATLANTIC TRAVEL SERVICE
K. SIDABRAS, Prop.
308 W. B'way, So. Boston, Mass.
PETRAS BARTKEVIČIUS
678 N. Main St., Mostello, Mass.
PAUL MOLIS
1730—24th St., Detroit, Mich.
LITHUANIAN NEWS PUB. CO.
NAUJIENOS
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
OHIO LITHUANIAN PUBLISHING CO. DIRVA
K. S. KARPIUS
6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio
C. J. WOSHNER
2013 Carson St., Pittsburgh, Pa.
A. VARASIUS
206 All Nations Bank Building
1200 Carson St., Pittsburgh, Pa.
HAMBURG-AMERICAN LINE • NORTH GERMAN LLOYD

Pirmu kart New Haven'e bus vaidinama Operetė
ADOMAS IR JIEVA
— Rengia —
Lithuanian Press Corp. ir A. L. T. Sandaros 10 kp.
SEKMADIENĮ,
Gegužės-May 5 d., 1935
LIETUVIŲ SALĖJE,
243 NO. FRONT ST., NEW HAVEN, CONN.
PRADŽIA 3 VAL. POPIET.
Įžanga: 50c. ir 35c.; vaikams 15c.
PO VAIDINIMUI ŠOKIAI

Šią operetę vaidins žinomi New Yorko ir Brooklyno artistai. Operetė New Havene vaidinama pirmu kartu.

Kas tik yra matęs ir girdėjęs sutinka, kad tai labai originališkas veikalas iš gyvenimo, juokingas ir teisingas. Lietuviškų kolonijų didmiesčiuose Adomas ir Jieva vaidinta pirmaklasiuose teatruose. Be abejonės New Haveno ir apylinkės lietuviai pasinaudos šia reta proga ir skaitlingai atsilankys.

Kviečia. *RENGĖJAI.*

BLAISE CENDRARS

AUKSAS

Iš prancuzų kalbos verčia
JUOZAS TYSLIAVA

(Tęsinys)

36

Johannas Augustas Suteris persikėlė į savo Ermitažą.

Jis pasiėmė viską, ką tik galėjo iš savo kaimenės. Nežiurint įvykių, pirmoji pjutis jam duoda 40,000 ketverčių. Jo vynuogynai, jo sodai lyg palaiminti. Jis dar galėtų visa tai išnaudoti dėl to, kad apylinkėje truksta maisto, nes įvežimas nepasiveja pasiutusio imigracijos tempo ir šiems aukso ieškotojų debesims dažnai grėsia badas.

Bet Suteris nenori daugiau dirbti.

Jis į viską numojo ranka. Ištikimiausi jo tarnautojai, ištikimiausi jo žmonės jį apleido. Kad ir kažin kaip brangiai jis mokėtų, kasyklose uždirbama dar daugiau. Nėra rankų laukų darbams. Nėra nė vieno piemens.

Jis dar galėtų atstatyti savo gerovę, spekuliuoti, pasinaudoti baisiai pakeltomis maisto produktų kainomis; bet kam? Jam bematant, nyksta jo grudų sandėliai ir netrukus ateina galas ir jo atsargai.

Kiti turtėja.

Tegu.

Jis nieko neveikia.

Jis nieko neveikia.

Jis šaltai žiuri, kaip jo žemes grobsto ir dalinasi. Daromos nuosavybės teisės. Pasirodo nauji savininkai. Atvyksta naujî žmonės, lydimi įstatymų atstovų.

37

Washingtono vyriausybė, paėmusi valdyti Texasą ir Kaliforniją, išplėtė savo federalinius įstatymus šiose dviejose teritorijose; bet truksta valdininkų ir jokia valdžia nesugeba suvaldyti šių kosmopolitiškų minių, ištroškusių aukso. Kai gubernatorius Monte Rey pasiunčia kariuomenę tvarkai palaikyti, kareiviai meta ginklus, daiktus ir bėga į kasyklas, ir jeigu karo laivas, federalinės valdžios atsiųstas, iškelia ginkluotą ekipažą, laivo komendantas niekados daugiau nemato savo jurininkų, net penkiolikos dolerių alga nesulaiko šių jurininkų, juos traukia kasyklos ir ten jie išnyksta visam laikui.

Kraštas knibžda vagimis ir plėšikais. Meksikonai, nesiskaitą su įstatymais valkatos, diktuoja savo įstatymus, tai epiška trumpo, greito teismo karalystė. Kova dėl gyvenimo — didžiausias įstatymas. Kariama lasais ir žudoma revolveriais. Susidaro savanorių milicijos komitetas, kuris gina iš lėto augantį komunalinį gyvenimą. Pirmutiniai ateiviai, pagaliau, gali ieškoti prieglaudos Monte Rey ir gauti savo nuosavybės teises. Gubernatorius juos siunčia su prašymais į centrą ir vyriausybė paskiria tardymo komisiją. Bet Washingtonas toli, oficialės komisijos vyksta iš lėto, tuo metu, kai emigrantai skuba, eina vis greičiau ir greičiau, užliedami kraštą, kuriasi, dauginasi. Kai ponai komisarai, pagaliau, atvyksta į vietą, jie gali konstatuoti tik didžiulį žmonių ir daiktų judėjimą, kilnojimąsi. Visiška nuosavybės maišatis ir jeigu, nelaimei, jiems tenka studijuoti kokį nors reikalą nuodugniai, jie vis labiau ir labiau lieka įvykių uodegoje.

Dešimts naujų miestų iškilo. 1,500 kaimų.

Nieko negali daryti.

Kreiptis į teismą.

Teismas.

1850 metais rugsėjo mėnesį Kalifornija įeina į Jungtinių Valstybių konfederaciją. Ši valstybė, pagaliau gavus valdininkus ir teisėjus, atsidurė pilname komplekte.

Ir prasideda keistų, brangiai kaštavusių ir nenaudingų procesų serija.

Teismas.

Bejėgis teismas.

Teismo žmonės, kuriuos Johannas Augustas Suteris niekina.

VIENUOLIKTOJI DALIS

38

Bazelis, 1849 metų gruodžio mėnesio pabaiga.

Bazelyje dar netiki apie aukso kasyklų radimą.

Ponia Suterienė apsistojo žinomame Garnio viešbutyje. Jos trys suaugę sunus, jos jauna duktė kartu su ja. Ištikimas draugas, vaikų globėjas, per visą šį ilgą tėvo nebuvimą ir jo tylėjimą, ją lydi. Ponia Suterienė, gimusi Dutbolde, aukšta, juodbruva, kuri po išviršiniu savo griežtumu slepia nemaža švelnumo. Ji ant kaklo nešioja auksiniame medalijone fotografiją, kurioje — Johannas Augustas, kai jis dar buvo sužadėtinis.

Ona Suterienė ilgai negalėjo ryžtis. Laiškas iš Naujosios Helvecijos, rašytas 1847 metais gruodžio mėnesio pabaigoje, kviečia ją į Kaliforniją. Kartu su laišku — tikslios instrukcijos dėl kelionės ir stambus kredito laiškas bankams Passavant, Sarrazin ir Co. Bazelyje. Jeigu Ona Suterienė šiandien išvažiuoja, tai ačiu jos tėvui, senam pastoriui iš Grenzach, jis įkalbėjo ją krikščioniškos meilės ir jos vaikų garbės vardu, taip pat ačiu ištikimam Martynui Birmanui, globėjui, kuris atlikęs visus reikalus ir formalumus, kuris daug kartų važinėjo į Bazelį, kuris nuėjo į banką informacijoms, kuris atnešė sensacingų žinių ir didelę pinigų sumą. Šiandien ponia Suterienė rami, ji žino, kad jos vyras Johannas Augustas Suteris — labai garbingas žmogus, ir jis turi kreditus didžiausiuose Europos bankuose, kad jis vienas iš didžiausių kolonistų Amerikoje, turi žemių, kurios didesnės, negu visas Bazelio kantonas, šalies steigėjas, ištisos vietos kurėjas, nelyginant Vilius Tell, dėl to, kad ji tiksliai sau neįsivaizdina, ką tai reiškia Naujoji Helvecija, ir ji girdėjo apie karus ir mušius; bet ką reiškia jos baimė, jos vidaus virpėjimas, ji galėjo išmokėti visas senas savo vyro skolas ir panaikinti seną, padariusį gėdos jo garbei teismo sprendimą. Dabar jos pareiga kviečia ją ten. Ji vyksta.

(Bus daugiau)

DU DIDELI PASAULINIO KARO ĮVYKIAI PRIEŠ 20 METŲ

Mazurų žiemos mušis ir povandenių laivų blokados paskelbimas

Neseniai sukako 20 metų nuo dviejų didelių pasaulinio karo įvykių, butent, nuo vadinamojo mazurų žiemos mušio ir nuo povandeninių laivų blokados paskelbimo.

Dabar kalbama apie naują karą, dėl to, metus žvilgsnį į praeitį, galima pamatyti nors dalį tų baisumų.

Mazurų žiemos mušio vardu yra vadinamas tas mušis, kuris buvo 1915 m. vasario 7 ir 22 d. iš vienos pusės tarp vokiečių armijos, iš kitos pusės tarp rusų armijos. Nepaisant rusų pralaimėjimo prie Tannenbergo, 10 rusų armija, generolo Siewerso vadovaujama, vėl gerokai vokiečius atstumė į Rytprusių gilumą. Generolo Belowo 8 armija negalėjo tinkamai atsispirti rusų pajėgoms, Apie 1915 metų pradžią vokiečių rusų frontas ėjo per Johannisburgą — Loetzeną — Gumbinę — Tilžę. Matydama gresiantį iš rusų pavojų, vokiečių karo vadovybė, nesiryždama didesnių uždavinių imtis vakarų fronte, 1915 metų pradžioje ėmė paskubomis ir slaptai organizuoti didelį puolimą prieš rusus. Puolimas vyko vyriausios rytų komandos viršininko Hindenburgo vadovybėje. Tam reikalui vokiečių vyriausia karo vadovybė ėmė skubiai į rusų frontą traukiniais gabenti visus savo turimuosius rezervus, buvo sudaryti keturi nauji rezervų korpusai, ilgesnį laiką ir labai stropiai naujam rusų puolimui prirengti. Naujajam puolimui 1915 m. vasario 4 d. prasidedant, vokiečių pusėje buvo tokia buklė: maždaug fronto viduryje buvo generolo von Belowo vedama 8 armija, jos dešinįjį sparną laikė generolas Litzmannas su 40 rezervų korpusu, o kairiajame sparne žygiavo naujai sudaryta generolo von Eichhorno vadovybėje 10 armija kiek į šiaurę nuo Gumbinės. Visas tas dideles jėgas į rusų frontą vokiečiams pasisekė sutraukti slapta, rusams apie tai nepastebėjus. Prieš pat mušiui prasidedant, iš rusų vokiečių fronto ėjo toki pranešimai: "Padėtis priešo pusėje nepasikeitusi; visur matyti rusai kelius nuo sniego valant." Savaime suprantama, kad taip netikėtai užpulti rusai negalėjo atsilaikyti prieš dideles vokiečių jėgas, dalinai naujai sudarytas, o dalinai permestas iš vakarų ir kitų frontų.

1915 m. vasario 7 d. Hindenburgas davė įsakymą pradėti didįjį puolimą. Puolimui sąlygos nebuvo geros: buvo šalta, 11 laipsnių, vėjuota, keliai ir gatvės sniego užverstos. Pirmasis rusus netikėtai užpuolė generolas Litzmannas prie Pr. Eylau, kur jam pasisekė paimti 2000 rusų į nelaisvę. Vasario 8 d. vokiečiams pasisekė paimti Johannisburgą, rusus atstumti iki Pisseko linijos, prisibrauti iki Lycko ir jį vasario 15 d. paimti. Kraštinis dešinysis vokiečių sparnas ėmė veržtis Augustavo linkui, o jų 10 armijos kairysis sparnas atstumė rusus už Šorelių miško. Kiek vėliau vokiečių fronto vidurys atstumė rusus per Margrabovą ir Romintos pievą iki Augustavo miškų. Vokiečių didesnės jėgos pergalėjo rusus, nors Siewerso vedamojoje 10 armijoje buvo geriausi rusų kareiviai, tarp jų tretysis Sibiro korpusas. Patys vokiečiai pripažįsta, kad netikėtai užkluptos rusų armijos divizijos gynėsi nepaprastai narsiai. Vokiečiai neteko beveik visos elzasiečių 42 pėstininkų divizijos, vieno pulko bataliono net vėliava rasta lavonų kruvoje. Vis dėlto vokiečiai mazurų žiemos mušį aiškiai laimėjo, bet jo padarinių išnaudoti nesuspėjo. 10 rusų armija greit vėl buvo sustiprinta ir vasario 22 d. vėl ėmė pulti Johannisburgo — Mlawos kryptimi, naikindama vokiečių generolų Gallwitzo ir Scholzo vedamas armijų grupes. Tik skubiai atvykusi generolo von Eichhorno 10 armija buklę išgelbėjo.

Vokiečių per mazurų žiemos mušio kampaniją skelbiasi paėmę į nelaisvę 110,000 rusų vyrų, 300 armotų, 170 kulkosvaidžių ir daug kitokio karo grobio. Iš viso rusų tuose mušiuose kritę arti 400,000 vyrų. Vokiečių mušiuose kiek mažiau žuvę, bet užtat daug jie nukentėję nuo persišaldymo ligų. Ir vienoje ir kitoje pusėje, be abejo, nemaža yra žuvę ir lietuvių vyrų, tarnavusių tada rusų ir vokiečių armijose. Prisiminkime bent šia proga už svetimųjų reikalus savo galvas ten padėjusius tautiečius, kurių vardai amžinai yra dingę mazurų laukų pusnynuose.

Antras didelis pasaulinio karo įvykis, nuo kurio taip pat sukanka 20 metų, tai yra vokiečių povandeninių laivų blokados paskelbimas. Nesivaržydami jokiomis tarptautinėmis sutartimis, vokiečiai 1915 metų pradžioje paskelbė savo vadinamąjį povandeninių laivų karą. Nors vokiečių vyriausiojje karo vadovybėje dėl to buvo didelių nuomonių skirtumų, vis dėlto Vokietijos kaizeris 1915 metų vasario 4 d. tokiam jurų karui davė savo sutikimą. Jos tikslas buvo povandeniniais laivais skandinti visus kitus laivus, kurie šokiu ar tokiu budu galėjo teikti pagelbą santarvininkams. Vokiečių povandeniniai laivai pradėjo be jokio pasigailėjimo skandinti ne tik karo laivus, bet ir neitralių valstybių laivus, kurie prekybos reikalais pasitaikydavo vadinamojoje blokados zonoje. Savaime aišku, tai sukėlė didelį neitralių valstybių pasipiktinimą. Mažesniosios valstybės, žinoma, nieko negalėjo padaryti, bet kai 1915 metų gegužės mėnesį vokiečių povandeninis laivas paskandino anglų garlaivį Lusitania su Jungtinių Valstybių piliečiais, tai tarp paskutiniosios ir Vokietijos kilo 20 mėnesių užsitęsęs diplomatinis ginčas, kurio pasėka buvo ta, kad Jungtinės Valstybės paskelbė Vokietijai karą.

Vokiečių vyriausia karo vadovybė, matydama vienomis sausumos jėgomis negalėsianti laimėti, 1916 metų pabaigoje nutarė niekuo nesivaržydama naudoti povandeninius laivus kitų valstybių laivams skandinti, kad tik galėtų sukliudyti santarvininkams maisto ir kitų reikalingų daiktų pristatymą laivais. Tada povandeninių laivų skaičius pašoko iki 100. Vokiečių admiralitetas tikėjosi per penkis mėnesius priversti santarvininkus pasiduoti, kol dar Jungtinės Valstybės nebus pristačiusios savo karo jėgų į vakarų frontą. Bet čia jo buvo suklysta, kaip vėliau pasirodė. Nors vokiečiai savo povandeniniais laivais apstatė visus aplink Europą esančius vandenis, paleidę į darbą apie 500 jų, vis dėlto jiems nepasisekė palaužti santarvininkų valios karui laimėti. Per visą karo laiką vokiečių povandeniniai laivai paskandino apie 18 milijonų registro tonų visokių karo ir prekybos neitralių laivų. Tai sudaro beveik visą Anglijos 1914 metų tonažą. Bet ir apie 166 vokiečių povandeninių laivų taip pat žuvo juros gelmėse, ten palaidodami apie 5000 vyrų.

Nepaisant šitų didelių povandeninių laivų karo laimėjimų, vis dėlto patys vokiečiai labai abejoja dėl jo tikslumo. Manoma, kad tokios žiaurios priemonės daug prisidėjo prie to, kad pasaulinio karo metu vokiečiai vis susilaukė daugiau ir daugiau naujų priešų ir nustojo neitraliųjų valstybių simpatijų.

A. B.

KAS ĮDOMAUS BRIUSELIO PARODOJE

Dešimtys tukstančių darbininkų baigia statyti paviljonus tarptautinei Briuselio parodai, kuri bus atidaryta balandžio 27 d. Parodoje dalyvaus visi kraštai, išskyrus Vokietiją. Vien tik prancuzų paviljonai turi užėmę 3½ ha žemės plotą.

Kiekviena paroda turi savo "stebuklų." Briuselio parodos "stebuklu" bus didžiulė 87 metrų aukščio stotis. Čia prasilenks visi Europos traukiniai. Čia pat bus surengta parodėlė, pašvęsta garvežio istorijai.

Prancuzijos paviljono "stebuklu" bus vagonas, kurio languose nuolatos mirgės Prancuzijos panorama, Vagonas nejudomai stovės ant bėgių, bet jo lankytojas per vieną valandą galės atlikti kelionę per visą Prancuziją. Kitas prancuzų paviljono atrakcijonas bus **Paris Soir** laikraščio 27 metrų aukščio bokštas. Šis laikraštis daugiausia skaitomas Belgijoje. Paris Soir parodos metu du kartus per savaitę siuntinės specialų traukinį į Briuselį su savo skaitytojais.

KAI PATENKA Į NUOVADĄ CIRKO ARTISTAS

Šiuo metu gastroliuojąs viename Paryžiaus cirke žmogus Kanička naktinio patikrinimo metu pateko į policijos rankas. Dokumentų su savimi jis neturėjo, todėl butų tekę nakvoti nuovadoje. Cirko artistas Kanička visaip įkalbinėjo policijos komisarą leisti jam nuvykti į artimiausią kavinę kiaušinių paimti. Tada prarijęs komisaro akivaizdoje keletą kiaušinių su lukštais, jis tikrai butų įrodęs, kad esąs artistas, bet ne koks valkata be dokumentų. Komisaras nesutiko. Tada Kaničkai kilo puiki idėja. Staiga jis stvėrė nuo stalo policijos komisaro laikrodį su grandinėle ir vienu akimirksniu prarijo. Komisaras nustebęs tokiu įtikinančiu įrodymu, pripažino, kad sulaikytasis tikrai yra cirko artistas ir paleido jį.

JAPONAI — UOLUS LAIKRAŠČIO SKAITYTOJAI

Japonijos švietimo ministerija paskelbė 1934 metų apyskaitą apie laikraščių ir žurnalų buklę Japonijoje. Iš tos apyskaitos matyti, kad japonai uolesni skaitytojai net ir už amerikiečius. Joponijoje išeina daugiau 100 dienraščių, 550 savaitraščių ir 6,700 iliustruotų žurnalų, išeinančių kartą per tris mėnesius. Kai kurių laikraščių tiražas siekia pusantro milijono egzempliorių, o milijoninis tiražas tai įprastas dalykas. Laikraščių pristatymas Japonijoje idealiai organizuotas. Tokio ir Osakos laikraščiai pasiekia tą pat dieną net tolimiausius salos užkampius.

SUTVARKYKITE SAVO VANDENTIEKĮ IR ŠILUMĄ DABAR

Užmokėkit nauju valdžios Housing Planu smulkmenas ir formalumus atliksim mes

SALDUKAS IR PLATZ

(LAISNIUOTI PLUMERIAI)

Pertaisymai ir pataisymai mus specialybė
Darbas ir medžiaga garantuota
Mes taip pat parduodam ir įrengiam
OIL BURNERS — GAS RANGES — ŠALDYTUVUS

Kreipkitės:
SAVAGE & PLATZ
994 MADISON STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Tel. GLenmore 5-8733

TEL.: EVERGREEN 8-9770

JUOZAS GARŠVA

—GRABORIUS—

Mano firma gerai atlieka sekančius darbus: išbalsamuoja ir laidoja mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus paruošia nuo paprasčiausių iki prakilniausių. Persamdo automobilius laidotuvėms, veselijoms, krikštynoms ir kitiems pasivažinėjimams.

VIRŠUJ MINĖTAIS REIKALAIS KREIPKITĖS PAS MANE O BUSIT UŽGANĖDINTI

231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y.

VIENYBE TRAVEL BUREAU

Parduoda laivakortes, surašo ir paliudija dokumentus, aprupina visus kelionės reikalus.

VIENYBE TRAVEL BUREAU

Siunčia pinigus į:
Lietuvą
Lenkiją
Sovietų Rusiją
ir visas šalis pasaulyje.

VIENYBE TRAVEL BUREAU
193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: Evergreen 7-7840

Skaitykite ir platinkite VIENYBĘ

SPARNUOTI LIETUVIAI

DARIUS IR GIRĖNAS

Parašė P. JURGĖLA

TURINYS: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantiką. Soldino miško paslaptis. Žygio atgarsiai pasauly. Dariaus ir Girėno nuopelnai aviacijai ir musų tautai. Poezija apie LITUANIKĄ. Skridimo rėmėjai ir rėm. komitetai.

384 pusl. su 86 paveikslais; tvirti viršeliai.

Kaina $1.50, siunčiant paštu $1.65.

Reikalaukite:
VIENYBĖ
193 Gand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

Established February 10th, 1886

Published Tuesdays and Fridays — *Leidžiama antradieniais ir penktadieniais*

JUOZAS TYSLIAVA, Editor

SUBSCRIPTION RATES: — METINĖ PRENUMERATA:

In Brooklyn — $3.50 — Brooklyne
In United States — $3.00 — Jungtinėse Valstybėse
Canada — $4.00 — Kanadoje
Other Countries — $4.00 — Lietuvoje ir kitur

Advertising Rates on Application — *Skelbimai pagal susitarimą*

LITHUANIAN PRESS CORPORATION

B. J. SCHEGAUS, President — P. BUKŠNAITIS, Manager

193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

TEL.: EVERGREEN 7-7840

SKIPIČIO MISIJA

Jau keletas dienų, kai Draugijos Užsienio Lietuviams Remti pirmininkas adv. Skipitis Amerikoje. Nekalbant apie jo tiesioginį kelionės tikslą, jo atvykimas šiuo metu mums ypač brangintinas. Plačioji Amerikos lietuvių visuomenė turės progos, tiesiog iš jo lupų, išgirsti, kokiais vargais, kokiais rupesčiais ir kokiais laimėjimais dabar gyvena musų Lietuva.

Kaip žinoma, tiesioginė adv. Skipičio misija — viso pasaulio lietuvių kongresas, kuris turės buti sušauktas šią vasarą laikinoje Lietuvos sostinėje Kaune. Tame kongrese, kaip jau mes rašėme, bus svarstomi viso pasaulio lietuvių moralinio ir materialinio gyvenimo reikalai, jų bendradarbiavimas ir santykiai su Lietuva.

Iš visų Europos tautų, lietuviai, palyginti, daugiausia emigravę i kitas šalis. Musų tautos žmonių yra visose pasaulio dalyse. Visur jie kuria savišką gyvenimą, kaip tik jiems leidžia vietos sąlygos. Bet daugiausia lietuvių gyvena čia, Amerikoje, kur musų žmonės susispietę į gausingas organizacijas, veikiančias jau seniai bendrai lietuvių tautos naudai. Dėl to lengva suprasti, kodėl adv. Skipitis, kaip DULR pirmininkas, pirmojo pasaulinio lietuvių kongreso reikalu daugiausia dėmesio kreipia į Ameriką. Čia gyvena trečdalis musų tautos žmonių.

Šiais laikais, kai visai lietuvių tautai, aplamai paėmus, tenka spręsti sunki ne tik savo kulturos, bet ir pačios Lietuvos valstybės išlaikymo problema, tai viso pasaulio lietuvių kongreso šaukimo idėja ypač svarbi. Negana to, kad šiandien Lietuva veda atkaklų ekonominį karą su savo vakarų kaimynu — Vokietija, bet dar musų gimtajam kraštui grėsia tiesioginis vokiečių įsiveržimo pavojus. Negana to, kad musų broliai anapus vandenyno kovoja dėl ekonominio gyvenimo gerovės, bet dar jiems tenka budėti dėl savo laisvės ir, aplamai, dėl visos aišcių rasės gyvybės išlaikymo.

Visada, kai tik Lietuvai grėsdavo pavojus, mes niekados nepasilikdavome kurti, visados ištiesdavome jai pagelbos ranką. Šį kartą atvyko pas mus tas žmogus, kuriam rupi pasitarti, kaip butų galima geriau vieni kitiems padėti. Šį kartą eis kalba ne tik apie tai, ką mes galime duoti Lietuvai, bet ir apie tai, ką Lietuva, kaip tauta, ir valstybė, gali duoti mums.

Mes neabejojam, kad Draugijos Užsienio Lietuviams Remti pirmininko misija Amerikos lietuvių gyvenimo istorijoje atvers visai naują lapą.

AMERIKOS SPAUDA APIE LIETUVĄ

Dėl vėliausių įvykių Amerikos spauda daug kalba apie Lietuvą. Įdomiausią straipsnį su tinkamoms iliustracijoms randame pereitos savaitės žurnale News-Week. Ten sakomo:

"Pilkose Pabaltijo lygumose stovi priglaustos prie stogų kopėčios. Viedrai su vandeniu stovi čia pat. Lietuviai atsargus: jie matė daug kibirkščių, uždegančių šiaudinius stogus.

Pereitą savaitę nedidelė Lietuva pamatė lakstant kibirkštis, kurių nė vanduo negalėtų užgesinti. Galingoji Adolfo Hitlerio kalvė pradėjo veikti nesustodama. Fuererio įkaitinta Vokietija pasiryžo atgauti "pražudytas teritorijas...

Pasitaikė tuo laiku trijų mėnesių bylos galas Kaune. Šimto dvidešimts dviejų vokiečių keturi vadai nuteisti mirti už nacių skuokalbį atplėšti nuo Lietuvos Klaipėdos "pražudytą teritoriją."

Besijaučią galingi naciai palaikė šį smerkimą smugiu į jų veidą ir visoje Vokietijoje ėmė garsiai šukauti: "Nubauskime Lietuvą! Gelbėkime savo brolius!" Dėl to kilo pavojus net visos Europos taikai. Vokiečių gaujos demonstravo prieš Lietuvos atstovybę Berlyne ir triukšmavo Tilžėje, kur jau kartą Vokietijos garbė buvo pažeminta, kai 1807 metais Napoleonas su caru Aleksandru I susitiko ant sielio Nemune ir sudarė nepriklausomus Prusus.

Dabar pagąsdintoji Lietuva umai panaikino pasienio sargybos atostogas ir pareikalavo Versailles sutarties pasirašusių užtarimo.

Vokiečių reguliarinė pasienio armija... lengvai galėtų žygiuoti į suvokietėjusią Klaipėdą. Bet tokia invazija griautų visus Versailles sutarties pamatus. Dėl to Anglija, Prancuzija ir Italija, bendrai, pareiškė, kad tiesioginė Lietuvos pareiga "umai panaikinti" gręsiančias Europos taikai priežastis.

Klaipėda — už ją grumėsi ir kraują liejo teutonai, lenkai ir rusai jau nuo viduramžių, kai vokiečių riteriai pastatė tvirtovę prie Nemuno žiočių, kad galėtų kontroliuoti Baltijos jurą. Lietuva čia mažai teisių turėjo. Versailles sutartis pripažino šiai ilgai vergiamai tautai nepriklausomybę ir išėjimą į juras per Klaipėdą, kurią kontroliavo Tautų Sąjunga. 1922 metais lenkų kariuomenė pagrobė tradicinę Lietuvos sostinę Vilnių. Lietuva tam atsakė paimdama Klaipėdą, iš kur pašalino Santarvės valdžią ir užėmė 1,500 ktv. mylių plotą. Didžiosios valstybės priėmė abudu žygius, bet liepė Lietuvai duoti Klaipėdos kraštui autonomiją.

Hitlerininkai jaučiasi turį teisių kontroliuoti Klaipėdos kraštą. Rusija ir Lietuva mano, kad Hitleris planuoja pavesti lenkams Pabaltijo pakraštį už grąžinimą Vokietijai lenkų koridoriaus. Pačioje Lenkijoje nusistatę prieš vokiečių įsigalėjimą Pabaltyje lenkai sukėlė demonstracijas visoje papručėje..."

Beveik tokią pat nuomonę reiškė ir kiti Amerikos laikraščiai, minėdami dabartinę Lietuvos politinę buklę.

TARPTAUTINĖS PRIEMONĖS KOVAI SU VĖŽIO LIGA

Susiorganizavo pasaulio gydytojai kovai su vėžio liga. Organizacijai duotas vardas: The International League Against Cancer.

Trumpa organizacijos istorija tokia: Dr. Harvey R. Gaylord of the State Institute for the study of Malignant diseases, at Buffalo. Profesorius Czerny kaip tik tuo laikotarpiu atidarė instituciją Heidelberge vėžio ligai tirti ir prof. Paul Ehrlich atidarė instituciją Frankforte eksperimentališkam gydymui. Susirinkimai buvo 1906 metais Heidelberge ir Frankforte. Šis susirinkimas arba kongresas buvo reprezentuotas mokslo vyrų su klinikos ir laboratorijos patyrimais vėžio ligoje.

Kad kongresas buvo Vokietijoje, tai atstovų skaičius susidėjo daugiausia iš pačių vokiečių gydytojų, bet buvo atstovų ir iš kitur: iš Anglijos, Prancuzijos, Jungtinių Valstybių ir kitur.

Visapusiškai moksliškai buvo svarstoma vėžio liga, jo gydymo budai ir padariniai.

Tarp garsių mokslo vyrų, kurie jau šiandien mirę, buvo: Jensenas, Metchnikovas, Pozzi, Waldeyer, Czerny ir Ehrlich. Jensenas mirė tik prieš keletą mėnesių ir jis pirmas įkunijo eksperimentalinį vėžio tyrimą, nes jis buvo pirmutinis, kuris studijavo transplantacijos detalias ant gyvulių tumorų (anginos guzus).

Antras kongresas buvo Paryžiuje 1910 metais. Atstovų buvo daug. Bruxellese 1913 metais buvo negausinga konferencija. Vėliau kilo pasaulinis karas ir darbas buvo sutrukdytas net iki 1923 metų, kai kongresas buvo sušauktas Strasbourge, palyginti, mažai grupei mokslininkų dalyvaujant.

The American Society for the Control of Cancer sušaukė konferenciją 1927 metais. Ta konferencija buvo Lake Mohonk. Susirinkime svarbiausio dėmesio kreipta į klausimą, kaip supažindinti visuomenę su vėžio liga ir kaip suorganizuoti klinikas vėžio ligai gydyti.

Po metų panaši konferencija buvo sušaukta Londone ir čia kai kurios tam tikros vėžio ligos fazės buvo gvildentos detaliai. Šis susirinkimas buvo vaisingesnis, negu Lake Mahonk susirinkimas. Abi šios konferencijos išleido labai svarbius raportus, kas jau padaryta vėžio gydymo reikalu.

1933 metais trečias Internacionalis kongresas buvo sušauktas Madride. Ir nors vėlai pradėta rupintis kongreso šaukimu ir tuo labai apsunkinta atskiroms grupėms sueiti ir susižinoti, bet suvažiavę atstovai į Madridą, nutarė, kad reikia sudaryti organizacija, kuri globotų ir kontroliuotų ateityje kongresus. Paskyrė vetą kitam kongresui Romoj 1936 metais. Ir pagal išreikštos kongreso nuomonės prof. Justinas Godartas Prancuzijos draugijos kovai su vėžio liga prezidentas buvo įgaliotas sušaukti susirinkimą iš tų organizacijų, kurios susidomėjusios vėžio liga, kad ji galutiniai išdirbtų planą busimam kongresui. Susirinkimas buvo 1934 m. kovo 22 d. Paryžiuje. Į šį planų išdirbimo susirinkimą atvyko net 68 atstovai iš viso pasaulio — buvo iš šiaurės ir Pietų Amerikos iš Europos šalių iš tolimų Rytų ir k.

Susirinkime kilo klausimas, ar verta sudaryti pilna to žodžio prasme draugija, kuri turėtų vadovaujančios jėgos kovoj su vėžio liga. Nutarta sudaryti ir duotas vardas: The International League Against Cancer. Tos organizacijos vieta — Paryžius. Toliau išdiskutuota tos organizacijos veikimo ribos. Įsakyta tai organizacijai tuojau gėlbėti vietos komitetui, kuris turi sušaukti 1936 metais Romoje dar vieną kongresą ir išdirbti kongreso dienotvarkę. Tuo tikslu priimti įstatymai. Į tą organizaciją gali įeiti visos iki šiol egzistuojančios įstaigos, kurios veda kovą su vėžio liga. Žinoma, kiekviena įstojanti organizacija turi įmokėti nors mažą sumą pinigų.

Jei susidarytų pakankama suma pinigų, tai nutarta įrengti centralinį ofisą Paryžiuje, iš kur butų galima gauti visos informacijos apie vėžio ligą, visa literatura ir t. t. Bus leistas biuletenis, kurį kiekvienas narys gautų ir žinotų, kas veikiama toje srityje.

Dr. A. L. Graičunas.

NAUJAS IŠRADIMAS CHIRURGIJOJ

Tik ką išrastas naujas anestetikas, vadinamas "evipal." Gydytojai jį gauna užlakuotoj bonkutėj, miltelių pavidale, kuriuos galima ištirpinti distiliuotame vandenyje. Tada ta soliucija įleidžiama į rankos veną (gyslą). Ligonis užmiega į minutę laiko, be jokio skausmo ir taip miega 15 ar 20 minučių. Įleidus didesnę to anestetiko dozą, ligonis gali miegoti iki 40 minučių. Laike tokio miego galima daryti jam kad ir sunkiausio operacija, jis nieko nejaučia. Išsibaigus anestetiko veiklos laikui, ligonis pabunda, kaip iš gilaus miego, nieko apie operaciją nenusimanydamas. Jokio ledakumo ar troškulio jis nejaučia.

Pranešama, kad iš 200,000 operacijų miręs tik vienas ligonis nuo šio anestetiko. Tai daug mažesnis skaičius, negu nuo kitų generalinių anestetikų. Jeigu tik tą anestetiką bus galima naudoti ilgiems užmigdymams, tai jis revoliucionizuos visą chirurgijos mokslą.

SUAUGUSIŲ ŽMONIŲ ŠVIETIMAS LIETUVOJE

Prieš didįjį karą nedaug kas Lietuvoje mokėjo skaityti ir rašyti. Raštingus žmones tada visi gaudydavo ir jie kaimuose buvo didelė retenybė. Pati tuometinė rusų valdžia nesirupindavo Lietuvos žmonių švietimu. Ji lietuvius net tamsindavo, nes žinojo, kad tamsus žmonės turės mažiaus tautinės sąmonės ir bus nepavojingi "visagaliam" carui.

Atgavus nepriklausomybę, Lietuvoje pirmoje eilėje buvo susirupinta žmonių švietimu. Naujos mokyklos dygo kaip grybai po lietaus. Raštingų žmonių skaičius ėmė šimteriopai didėti. Nuo 1927 metų visoje Lietuvoje jau yra įvestas privalomas pradžios mokslas. Kiekvienas vaikas, sulaukęs 7 metų, turi išeiti pradžios mokyklų. Tų mokyklų programa gana plati. Bet, kol dar nebuvo privalomo pradžios mokslo, ne visi mokyklinio amžiaus vaikai lankė mokyklas. Daugiausia nelankė dėl tėvų kaltės, kurie sakydavo, kad žemei arti mokslo nereikia. Tai, žinoma, labai klaidinga nuomonė. Nežymi dalis ir lig šiol jaunų vyrų buvo beraščiai. Tiesa, toki beraščiai, patekę į Lietuvos kariuomenę, tenai jau išmokomi rašto ir skaitymo.

Suaugusių žmonių švietimu ir tolesniu lavinimu lig šiol rupinosi tam tikros organizacijos. Jos laikydavo vakarinius kursus, pavadintus liaudies universitetais. Žymiausi liaudies universitetai buvo dr. Jono Basanavičiaus, vysk. Valančiaus, Simono Daukanto ir kitų vardu. Dabar tokių liaudies universitetų yra apie 300. Juose įvairius mokslo dalykus dėsto gimnazijų mokytojai ir kiti savo sričių specialistai. Žmonės juos gausiai lanko, norėdami visi daugiau mokslo žinių pasisemti.

Šiuo metu švietimo ministerija yra parengusi tam tikrą įstatymą, kuris pertvarkys suaugusių žmonių švietimą. Pagal jį, švietimo ministerija prižiurės liaudies universitetų veikimą, juos parėmus pinigais, mokslo priemonėmis ir mokytojais. Manoma, kad ministerijos parama bus gana žymi ir suaugusių Lietuvos žmonių švietimas bus dar daugiau išplėstas. **Tsb.**

GIMTOSIOS KALBOS LEIDĖJŲ ATSIŠAUKIMAS

Mokykimės taisykliškai lietuviškai šnekėti ir rašyti

Burelis kalbininkų ir literatų prieš porą metų pradėjo leisti kalbos laikraštį vardu GIMTOJI KALBA. Jame rašoma praktinės kalbos klausimais, dedami įvairių terminų, atsakoma į skaitytojų abejojimus kalbos dalykais, žodžiu, laikraštis skirtas platesnei visuomenei, kad ji tinkamai pramoktų lietuviškai ir kovotų su bjauriu kalbos darkymu bendrinėje šnekamojoje ir rašomojoje kalboje. Gimtąją Kalbą iki šiol leido patys sumanytojai, o redakcinę komisiją sudarė rašytoja **S. Čiurlionienė, V. Kamantauskas, dr. A. Salys** ir **J. Talmantas.** Atsidėjus neplatinamas laikraštis neturėjo didelio tiražo. Iš prenumeratos galima buvo apmokėti tik už spausdinimą ir išsiuntinėjimą. Honorarų nemokant ėmė trukti raštų. Todėl Gimtosios Kalbos leidimas pernai pakriko.

SAKALO b-vė vertindama pradėtą kulturinį darbą ir rupindamasi tuo pačiu reikalu, kaip ir pirmieji Gimtosios Kalbos leidėjai, paėmė leisti GIMTĄJĄ KALBĄ nuo 1935 m. vasario mėn. SAKALO b-vė turi nemažą visuomenės pasitikėjimą, taigi galima pasikliauti, kad šiuo atveju ji visuomenės neapvils.

Naujieji leidėjai yra pasiryžę Gimtąją Kalbą leisti reguliariai, per mėnesį po vieną numerį, o vasaros mėnesiais numerius dvigubinti. Taigi per metus išeis nemažiau kaip 10 numerių.

Redakciją dabar sudaro dr. Pr. Skardžius, dr. Ant. Salys ir Jurgis Talmantas. Gimtąją Kalbą aprupinti raštais žadasi Lietuvių Kalbos Draugijos nariai. Tad laikraščio leidimas ir redagavimas dabar organizuotesnis.

Naujųjų leidėjų susirupinimas šio laikraščio likimu labai girtinas dalykas. Iš tikrųjų šnekamosios ir rašomiosios kalbos grynumas ir taisyklingumas pas mus labai apleistas. Tuo tiek privatiniame gyvenime, tiek viešosiose įstaigose patys iš savęs tyčiojamės. O tautinė savigarba reikalauja rupintis, kad kiekvienas šviesesnis lietuvis, juoba viešųjų įstaigų tarnautojas ar valdininkas padoriai mokėtų lietuvių kalbą žodžiu ir raštu, nes tik tuo budu tinkamai reprezentuos savo įstaigą.

Pritardami kaip kiekvienam taip ir šiam kilniam kulturos darbui, rekomenduojame visiems savo skaitytojams užsiprenumeruoti GIMTĄJĄ KALBĄ. Metams ji kaštuoja Lietuvoje tik Lt. 2,50. Užsieny Lt. 4. Prenumeratą siųsti ir visais reikalais kreiptis šiuo adresu: Sakalo b-v., Putvinskio g-vė 14 n., Kaunas. Lithuania.

KĄ VEIKIA JAUNIEJI LIETUVOS UKININKAI

Lietuvoje yra gana plačiai išsišakoję jaunųjų ukininkų rateliai. Jų nariais buna ukininkų sunus ir dukterys ligi 20 metų amžiaus. Rateliuose jaunieji ukininkai mokomi laukų darbų, lavinami, mokomi liaudies meno ir gražių dainų. Jiems vadovauja mokytojai, agronomai, įvairus žemės ukio specialistai. Ratelių vadovai juos moko, pataria, paremia, paragina.

Šiuo metu visoje **Lietuvoje yra daugiau kaip 600 jaunų ukininkų ratelių su apie 20,-000 narių.** Šie nariai pernai vasarą augino daržoves ir laukų augalus, paukščius, gyvulius. Kiekvienas jų dalyvavo dešimtyje susirinkimų, keliose ekskursijose po Lietuvą, patys parašė savo susirinkimams paskaitų.

Lietuvoje šie jaunųjų ukininkų rateliai atsirado tik prieš kelis metus. Bet jau pradžioje visuomenėje turėjo ir lig šiol tebeturi gražaus pritarimo. Tėvai matydami, kad jų vaikai rateliuose mokomi naudingų dalykų ir lavinami, noriai ratelius remia ir vaikams leidžia juose dalyvauti. **Tsb.**

"KAUNO KALBININKAI"

Kauno kalbininkai mėgsta karts nuo karto "pasipraktikuoti" kalbos rašybos taisyklėmis. Dėl to visuomenė privalo skubėti juos sekti.

Logiškai seniau rašyta — **bjaurioji Jieva rugius pjovusi,** mums patarta rašyti — **biauriąją Ievą rugius piaunančią.** Bet patarimas nesusivienodijo nei su pačių kalbininkų vardais — Jonais arba Juozais, (nes jie patįs nepanorėjo "persikrikštyti" į Ionus ir Iuozus), neigi išreiškęs kalbos ėsamus garsus. Tai, po "pasipraktikavimo," patiems kalbininkams tenka surankioti numestas formas. Ir tai gerai.

Ženevas, Vašingtonus, Naujorkus ir Mančesterius rašyti, be abejonės, kad teks ir vėl tik patiems kalbininkams. O taip berašydami, musų mokslavyriai, ne vien, kad tarp kitų žmonių, bet ir tarp mus, tarp savo brolių, keistuoliais pasidarys.

Atrodo, kad Lietuvos kalbininkai mėgsta netikslumais "originališkumą" kurti. Nugi chiniečiai yra labai originališki žmonės, bet kas nori juos suprasti, kai jie patys tarp savęs nesusikalba.

Ir dar, mat, Amerikoje lietuviai pyksta, kad kartais amerikonas laikraštininkas, nepasirupinęs susipažinti su vėliausiais pakeitimas geografijos srityje, musų Kauną parašo Kowno, arba musų pavardę klaidingai sugarsuoja. Supykę sakome — "kvailys!"

Štai ve, musų pačių kalbininkai tiksliai kvailiais nori buti.

Jonas Kerdiejus.

KAIP LIETUVOJE RUOŠIASI PRIEŠCHEMINEI APSAUGAI

Dabar visose Europos valstybėse varoma plati agitacija, kad žmonės kuo daugiausia domėtųsi prieschemine apsauga. Visur nurodoma busimo karo baisumai ir sakoma, kad **mokantieji nuo dujų saugotis gana lengvai perneš busimojo karo baisumus.**

Lietuva, budama kaimynystėje su imperialistinėmis valstybėmis savo saugumu turi ypatingai rupintis. Ji taip pat ruošiasi visiems galimiems netikėtumams, drauge atkreipdama reikiamo dėmesio ir į prieščheminę apsaugą. **Gyventojus paruošti šiai apsaugai Lietuvoje stengiasi Aero klubas, savivaldybės, Šaulių sąjunga ir pati valstybė.** Šaulių buriai rengia tam tikrus kursus, kuriuose žmonės mokomi kaip vartoti dujakaukes ir kitas nuo dujų apsisaugojimo priemones.

Kauno ir didesnių miestų savivaldybės **išleido privalomus namų savininkams įsakymus,** kad kiekvienuose gyvenamuose namuose butų įrengtos slėptuvės nuo dujų. Lietuvos aero klubas varo kitos rušies propagandą. Jis gamina ir leidžia prieščheminės ir priešlėktuvinės apsaugos literatūrą; jis daugelyje Lietuvos kino teatrų rodo prieščheminės apsaugos filmas. Valstybė lėšomis padeda visam prieščheminės apsaugos darbui.

Lietuvos gyventojai patys gerai supranta busimo dujų karo pavojų. Todėl visi, ypač jaunuomenė, stropiai ruošiasi prieščheminei apsaugai.

ŠVEDAI KLAIPĖDOS KRAŠTE

Lietuvoj yra kalnų ir kalnelių, vadinamų švedų arba maro kapais. Tikslių žinių apie kalnelių pavadinimą nėra. Tik retai kronikos, kaip Ventės ir Šyškos mini švedus. Yra tik tiek tikrų žinių, kad šie kalneliai savo vardą 17 amžiuje gavo, kada M. Lietuvos kraštelis prie Rytprusių, o kartu su Rytų Prusais prie Lenkijos buvo prijungtas. Tarp Lenkijos ir Švedijos kilo ginčai.

1629 m. pasirodė Piliavos uoste švedų karo laivynas. Trumpame laike švedai paima Klaipėdą, Piliavą, Braunsbergą, Elbingą ir elgiasi neblogai su prusais. Jiems prašant, kad prusai prie jų prisidėtų, prusai atsisako, bet žada likti neitralus, kuo švedai ir yra patenkinti. Po to švedai apgula Dancigą. Tuo tarpu, bet jau buvo prisirengusi lenkų kariuomenė ir švedus išvaikė. Rytų Prusai progai pasitaikius prisidėjo prie lenkų ir puolė švedus. Gustavas Adolfas atmušė lenkų kariuomenę ir į prusų valdininkų vietas dėjo švedus, norėdamas atsikeršyti už sutarties laužymą. Per iškilusį 1629 m. marą kilo švedų tarpe nesantaika. Jie pradėjo ištvirkti, žmonės tiek jų įbugo, kad nedrįso namuose nakvoti, nes švedai degindavo namus, apiplėšę namus ir žmones visaip gėdindavo. Žmonės traukėsi į baluotas vietas arba bėgo kitur. Balose gyvent negalėjo, reikėjo pasižiurėt kalnelio, o jeigu jo nebuvo, susipilti. Taip tai spėjama įgavę kalneliai savo vardus ir vadinami švedų kapais. Maras ėmė vis smarkiau plėstis. Ypač švedų tarpe. Tokiu budu likimas juos privertė paliaubas daryti. Taip pergyveno Klaipėdos kraštas tris audringus karo metus. Švedai pasitraukė, bet neilgam.

1655 — 1657 m. vėl užpludo švedai jų karaliaus Karolio vedami. Šį kartą žygiavo jie stačiai į Varšuvą — lenkų sostinę. Jiems padėjo Brandenburgo kurfirstas. Kartu su švedais sumušė lenkus, kurie visą kraštą savo naudai teriojo. Kad tuokart tikrai blogi laikai buvo, matome iš to, kad atsiskyrimui švedų nuo prusų, vieni šieno, kito šiaudų prisisegė. Švedų kariuomenei Varšuvoje bunant, kita lenkų kariuomenė užpuolė Rytprusius iš rytų. Lenkų kariuomenės vadas, lietuvis Hedmanas, kartu su Steinboku stojo prieš švedus ir juos išvijo. Parvykę totoriai, lenkų samdyti kareiviai, nuteriojo kraštą ir pačėmė daug mergaičių ir moterų į belaisvę. Taip žmonės vis retėjo. Kurfirstas matydamas, kad švedai čia viešpatavo, dėjosi su lenkais ir gudrumu tiek atsiekė, kad prie Brandenburgo kunigaikštijos dar Rytprusius gavo. 1660 m. padarė Olyvos sutartį, pagal kurią Rytprusiai prie Brandenburgo prijungiami.

1678 m. vėl užpludo švedai su apie 16,000 vyrų bei 35 armotomis. Dabar kova prasidėjo iš Rygos, juos veda generolas Horn. Eina jie pro Palangą į Klaipėdą ir ją, neatsižvelgiant nei bažnyčių, 1678 m. sudegina. Tik Klaipėdos tvirtovę neįstengė paimti. Tada pasileido švedų kariuomenė šilutės link ir lapkričio mėn. gale sustoja ties Rusnės upe, kur jie dėl maisto trukumo ilsisi ir kuo greičiausiai į antrąją pusę persigauti tiki. Šyšos kaimiečiai pargabeno jiems valtis. Gyventojai žinoję švedams ateisiant, bėgdami paslėmė visus valgomus daiykus. Pagaliau sustoja švedų kariuomenė palei Nemuną, kur antroj pusėj apie 3,000 įgulos buvo. Pradėjus švedams bombarduoti, silpnoji įgula, po Kanitco vadovybės pasitraukė. Dėl valgio trukumo ištiko juos maras. Ta proga pasinaudojo kurfirstas ar atvykdamas Kuršių mariomis švedus iš netyčių užpuolė. Jam pasisekė švedų kariuomenę 1679 m. ties Spliteriu sumušti. Švedai išsisklaidė ir apleido Rytprusius, traukdamies atgal per Lauksargius ir Katyčius. Kurfirstas juos vijo iki Verdainės, kur jie vasario mėn. pradžioje ties Pašyšiais Klaipėdos kraštą apleido. Buvo labai šalta žiema, todėl labai daug žuvo nuo šalčio, o, be to, dar maras daug dagejo. 1704 m. buvo dar ir ketvirtas švedų užpludimas, kuris panašiai baigėsi.

Švedai pridarė Klaipėdos kraštui daug nemalonumų, pasižymėdami žiaurumu. Kraštą nuteriojo, gėdino žmones, degino namus ir pan. Bet nežiurint vienpusiškai, reikia pasakyti, kad dėka švedų antpludžių Klaipėdos uostas išaugo. Švedams pasitraukus, bandė kiti Vokietijos miestai prekybą per Klaipėdos uostą varžyti. Bet klaipėdiškiai šaukėsi kurfirsto pagelbos, kuris jiems padėjo, nes miestai skriaudžiantys Klaipėdą, darė tai be jo žinios. Klaipėdiškiai sužinoję, kad kurfirstas pasiryžęs jiems padėti, išmetė kitų miestų prekybos prižiurėtoją iš namų, išdaužė jo kambarių langus akmenimis.

MIRĖ ŽYMUS VILNIJOS VEIKĖJAS KUNIGAS SKRUODYS

Kovo mėnesio 9 dieną, Vilniuje, universiteto klinikoje, po sunkios operacijos mirė kunigas profesorius Skruodys. Jo netikėta mirtis liudnai nuteikė ne tik Vilniaus krašto lietuvius, bet Nepriklausomos Lietuvos visuomenę, nes velionis buvo žymus veikėjas ir rašytojas, lietuvių tautai labai daug nusipelnęs.

Kun. prof. J. Skruodys buvo Vilniaus kunigų seminarijos profesorius, Vilniaus lietuvių Vytauto Didžiojo gimnazijos direktorius daugelio lietuviškų organizacijų steigėjas ir nuolatinis jų bendradarbis. Bemokydamas, velionis pastebėjo didelį lietuvišką mokslo knygų trukumą, kurį ryžosi nors dalinai pašalinti. Jis parašė "Religijos mokymo metodiką," "Etiką," "Tikybą," "Politinę ekonomiją," "Religijų istoriją," "Teisės filosofiją."

Be mokslinio pobudžio raštų, prof. J. Skruodys yra palikęs ir dailiosios literaturos kūrinių. Ypač jis mėgo padavimus, legendas, pasakas, kurias savo raštams plačiai naudojo, apdirbinėdamas, jungdamas, sudarydamas ištisas apysakas. Iš jo raštų didžiausios yra "Dievakis" ir "Atminimai."

Velionis sirguliavo jau seniau. Paskutiniuoju laiku liga pasunkėjo ir nuo mirties jo neišgelbėjo net didžiausios gydytojų pastangos. Kun. prof. J. Skruodys mirė eidamas 53 metus.

Į laidotuves susirinko visa Vilniaus lietuvių visuomenė.

Paskutinės pagarbos atiduoti atvyko delegacijos net iš tolimiausių Vilniaus krašto užkampių. Velionį palaidojo Vilniuje Rasų kapinėse, kur ilsisi Basanavičius ir visa eilė kitų mūsų tautos darbininkų.

MEDVĖGALIS — ŽEMAIČIŲ PILIS

Tauragės apskrity tarp Naružiškių ir Kunigiškių kaimų ir vienkiemių yra aukščiausias žemaičių kalnas Medvėgalis, jo aukštis nuo juros vandens paviršiaus 234 metrai. Kaip žmonių sakoma, nuo Medvėgalio geromis akimis galima matyti 14 aplinkinių bažnyčių. Per žiuroną esą matoma ir Rygos miesto bokštai. Tolumoje prieš saulę žiba ežerai, o per miškų viršunes rukuose mėlynuoja Šatrijos, Girgždutos ir Baltininkų kalnai. Aplink Medvėgalį mirga vienkiemiai, kaimai, dvareliai, laukai, pievos, upeliai, keliai ir keleliai.

Gediminui valdant Lietuvą, Lietuva tiek buvo sustiprėjusi, kad daugelį užvaldytų savo žemių atgal atsiėmė ir daug kartų smarkiau sumušė galingus Lietuvos priešus. Kryžiuočiai matydami didėjant Lietuvos galybę, stengėsi prisitraukti sau talkininkų iš visos Vakarų Europos, kryžiuočių valdovas Verner Orsein nuvyko pas čekų karalių Joną prašyti į talką karui prieš pagonišką Lietuvą, žadėdamas pavesti jam užimtas žemes ir išplėštus turtus. Susirinkę apie 30,000 vyrų vokiečių ir čekų jungtinės kariuomenės ties Ragainės miestu persikėlė per Nemuną ir įžengę į Žemaičius. 1329 metais vasario 1 d. pasiekė Medvėgalio pilį. Žemaičiai pajutę prisiartinant priešus, surinkę burius vyrų nubėgo į pilį. Kurie nespėjo į pilį, tai liko priešų pulti iš užpakalio. Medvėgalio pilies vadu buvo gaiingas žemaitis Bučas. Prasidėjo baisus mušys. Tris dienas, tris naktis be paliovos mušėsi atkaklus žemaičiai. Prašė dievų pagelbos, kad atsilaikytų prieš daug gausingesnius priešus. Sunku buvo gintis žemaičiams iš visų pusių apsiaustiems daugybės priešų.

Pritruko ir maisto ir ginklų, nusilpo narsus žemaičių kariai, negalėjo sulaikyti nuolatos besiveržiančių priešų. Per kruvas lavonų susigrudo pilni pikti grobonys. Nužudė pilies vadą Bučą, suėmė 3,000 žmonių. Vokiečiai visus suimtuosius norėjo iššudyti, bet čekų karalius neleidęs, liepęs apsikrikštyti. Medvėgalį užėmus, užėjo dideli šalčiai, o žemaičiai priešus pajutę, iš anksto aplink pilį buvo sunaikinę visus trobėsius. Tuo tarpu čekų karalius susirgo ir atėjo žinia, kad į prusus įsibrovė lenkai. Todėl toliau skverbtis į Žemaitiją nei čekai, nei vokiečiai negalėjo. Ėmė trauktis iš užimto krašto. Paimtieji į nelaisvę žemaičiai, per girias varomi, išbėgiojo ir puldinėjo besitraukiančius atėjunus. Taip tas didelis karas niekais išėjo. Medvėgalio tvirtuma, matyt, pasinaudota ir vėlesniais karais, kaip švedkarių metu apie tai yra žmonėse įdomių padavimų. Žmonių pasakojimai ir padavimai sako, kad Medvėgalėje senovėj buvo kurenama šventoji ugnis. Tą patvirtina ir gausiai randamos kalne anglys. Kalne randama ir daugiau įvairių iškasenų ir senienų. Kaltinėnų valsčiaus savivaldybei liepiant buvo imamas iš Medvėgalio žvyrius keliams; tuomet buvo randama daug žmonių kaulų, žalvario apyrankių, žiedų, senovės ginklų ir įvairių papuošalų. Čia gyvenantieji žmonės sako į kalną įeiti buvusios geležinės durys ir vieta nurodo kur jos yra, bet dabar esančios užgriuvusios. **Tsb.**

KIEK LIETUVIŲ DINGO DIDŽIAJAME KARE

Dauguma dar gerai atsimena tuos didžius ir baisius didžiojo karo laikus, kai Lietuva, susikirtus didžiųjų savo kaimynų interesams, 1914 m. buvo paversta didelių ir ilgų kovų arena. Skersai ir išilgai Lietuvą pleškėjo baisusis karo siaubas, teriodamas visą kraštą. Visi tie įvykiai skaudžiai palietė Lietuvą. Dar gyvoj atminty tebėra sugriauti miestai, išsprogdinti tiltai, užmušti žmonės, išniekintos moterys ir daugybė nekaltų aukų. O kas apskaičiuos tuos milijardus nuostolių, kuriuos padarė vokiečių okupacijos valdžia savo rekvizicijomis, ukio, miškų nualinimu? Kiek nukentėjo žmonės nuo okupantų žiaurumo ir nuo įtarinėjimo?

Ir tas tęsėsi beveik ištisus penkerius metus. Per tą laiką Lietuva, svetimųjų jėgos verčiama, turėjo atiduoti karo slibinui daugybę savo stipriausių sunų. Kare žuvo geriausias jaunimas, stipriausi vyrai, daugiausia 20—30 metų amžiaus, pačiame fizinių ir dvasinių jėgų tvirtume.

Dabar kyla klausimas: kiek jų žuvo karo laukuose, kiek mirė nuo žaizdų ir ligų, nelaisvėj ir darbo batalijonuose? Ar daug jų sugrįžo į gimtąjį kraštą? Kiek "dingo be žinios"? — Vis tai klausimai, į kuriuos niekas tiksliai neatsakys, niekas jų nesuskaitys. Niekas ir niekados nesuskaitys Lietuvos motinų, išleidusių į karą geriausius savo sunus, ašarų, nesupras ir neužjaus jų didžio sielvarto.

Bet vienas kitas statistikos davinys leidžia nors apgraibomis, apskaičiuoti padarytus mums nuostolius. Savo laiku atitinkamos vokiečių įstaigos pranešė apie lietuvius — rusų kariuomenės belaisvius mirusius Vokietijos belaisvių stovyklose. Pasirodo, kad Vokietijos ligoninėse mirė apie 8000 — 9000 lietuvių: Frankfurto ligoninėj — 150, Aldaruso — 200, Dancigo — 150, Dulmeno — 75, Erlangeno — 60, Doeberico — 50 ir t. t. Be to, reikia prisiminti dar Turkijos ir Austrijos ligonines, kurių priežiura buvo kur kas prastesnė. Tose dviejose valstybėse, reikia manyti, mirė gal nemažiau, kaip Vokietijoje. Vadinas, išeina, kad šiose trijose valstybėse žuvo apie 20,000 — 24,000 lietuvių. O kur dar Rusija? Labai miglota ir mažai patikima statistika sako, kad lietuvių Rusijoj mirę nuo žaizdų bei žuvę per 30,000 žmonių. O kur dar tremtiniai, kur civiliai belaisviai, išvežti laike okupacijos į Vokietiją? Kur rusų naminiai karai, revoliucijos? Net baisu prisiminti.

Visa tai suglaudę, gal nelabai suklysime pasakę, kad didžiajame kare žuvo per 50,000 — 60,000 geriausių Lietuvos sunų, tvirčiausių ąžuolų. Ir už ką, už ką jie žuvo? Atsakymui truksta žodžių. Rusai žinojo, kad jie kariauja "za matušku Rosiju," vokiečiai — už "vaterland," o mes lietuviai?! Mes nežinojome už ką. Mes kuo žiauriausia prievarta buvom verčiami ir grudami padėti tiek vieniems, tiek ir antriems. O tikrą savo pareigą ir šventąjį tikslą sužinojom tik 1918 — 1919 metais.

A. E.

ŠVEDŲ REDAKTORIUS LANKĖSI LIETUVOJE

KAUNAS. — Kovo viduryje Lietuvoje lankėsi žymiausias švedų politikos laikraščio redaktorius Nils Bohman. Svečias aplankė Klaipėdą ir Kauną, kur susipažino su Lietuvos kulturiniu, ekonominiu ir politiniu gyvenimu. Jis savo ir kituose įtakinguose švedų laikraščiuose gana daug ir palankiai rašė apie Lietuvą.

UŽ DU MILIJONUS CELULOZĖS Į UŽSIENĮ

KLAIPĖDA. — Sausio ir vasario mėn. per Klaipėdos uostą į užsienį išvežta 7,535 tonų celulozės už apie 2,013,000 litų. Iš to skaičiaus į Angliją — 3,300 tonų, į Jungtines Amerikos Valstybes — 650 tonų, į Italiją — 550 tonų, į Prancuziją — 240 t., į Ispaniją — 2,250 t. ir į kitus kraštus — 1540 tonų.

Lietuvoje augina cikoriją

VILKAVIŠKIS. — Vienas Vilkaviškio apskr., Pajavonio valsč., Stolaukio kaimo ukininkas J. Šukys pereitais metais savo laukuose buvo užsodinęs kulturine cikorija 3 ha žemės plotą. Žaliavos gavo apie 1000 centnerių, kurią sudžiovinus išėjo 200 centnerių. Parduodamas fabrikams sausą medžiagą jis gavo 5000 litų. Minėtas ukininkas yra pirmas Lietuvoje tos rušies pionierius.

KLAIPĖDA. — Klaipėdos miesto lietuviai katalikai neturi savo atskiros bažnyčios. Dabar yra kilęs sumanymas šiais metais tokią bažnyčią pastatyti.

JUNIPER 5-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

MOT. LAUKUS
Fotografas
214 Bedford Ave., Brooklyn
Telefonas: *Evergreen 8-3540*
Geriausia Studija Brooklyne
Ateikite Persitikrinti

A. RADŽEVIČIUS
GRABORIUS
(Undertaker)
Tel.: Stagg 2-4409

402 Metropolitan Avenue
netoli Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.
Parsamdau Dailius Automobilius Vestuvėms, Krikštynoms ir Visokiems Pokyliams

License Notices
Beer, Wine and Liquor

NOTICE is hereby given that License No. RL 8484 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132-A of the Alcoholic Beverage Control Law at 28 Reeve Place, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
CHARLES WILLIAM SCOTT,
28 Reeve Place, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B-8044 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 6901 3rd Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
HASTO RESTAURANT, INC
6901 3rd Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B-8042 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1060 Ocean Parkway Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
PARKVILLE AMUSEMENT CORP.
1060 Ocean Parkway, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B-8033 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 119 Third St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
THOMAS RAFFAELE
DOMENICK'S BAR & GRILL
119 Third St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B-8050 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 176 Tompkins Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
CHARLES NERZIG
PARK BAR & GRILL
176 Tompkins Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. A-11193 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of the Alcoholic Beverage Control Law at 427 Wythe Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
MARINO RODRIGUEZ
(LOS LATINOS)
427 Wythe Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL-9642 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132 A of the Alcoholic Beverage Control Law at 392 Empire Boulevard, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ANGELO DE MEVO
392 Empire Boulevard, Brooklyn, N. Y.

Mėsenis žurnalas JAUNOJI LIETUVA parduodama Vienybėje po 15 centų.

GRAND PARADISE BALL ROOMS
Įvairioms pramogoms salės
318 GRAND ST., BROOKLYN, N.Y.
Puikios salės, ir ruimai
gražiai papuoštos. Tinka Šokiams, susirinkimams, vestuvėms, vakarienėms.
Yra eleveitorius
Tel.: EVergreen 7-1123

Sužinok savo ateitį
Garsioji pasaulio astrologė
Anna Romanova
247 SOUTH 1-ST STR.,
pirmas aukštas
Havemeyer ir Roebling St. tarpe Williamsburg, Brooklyn, N. Y.
Moksliškai atspėja ateitį, teikia reikalingiausių patarimų
Pasimatymui susitart tik telefonu tarp 8—11 rytais ir 3—8 vak.
Telefonas: EVergreen 7-4468.

NOTARY PUBLIC
Tel.: NEwtown 9-4464
A. VALANTIEJUS
GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS IR ABELNA APDRAUDA
54-41—72nd STREET,
Maspeth, N. Y.

Telefonas: Evergreen 7-7770
PAUL GUSTAS
LIETUVIS GRABORIUS
Senai dirbas graborystės profesijoje ir Brooklyno apielinkėj plačiai žinomas. Tik dabar atidarė savo ofisą ir patarnauja balsamavimu ir palaidojimu mirusių.
Veltui chapel šermenims
Parsamdo automobilius šermenims, vestuvėms, krikštynoms ir kitokioms parėms
Šaukite dieną ar naktį
423 Metropolitan Ave
Brooklyn, N. Y.

RESTAURANT BAR & GRILL
Nauja švari ir ruiminga užeiga. Geriausios rušies gėralai, alus dektinė ir importuoti likeriai. Skanus valgimai ir užkandžiai.
Savininkas,
J. ZEIDAT
321 Grand St Brooklyn, N.Y.
prieš Grand Paradise

NOTARY PUBLIC
Telefonas: STagg 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
660 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

VYRAI IR MOTERYS LIGONIAI

Chroniškos ligos sekmingai gydomos naujausiu moksliš ku budu. Krau jo, odos ir ner vų ligos, nusil pimas, inkstai, kataras ir chro niški vidurių skauduliai, odos išbėrimai, vidurių ir žarnų ligos: didžiosios žarnos hemorrhoid, neuritis, chroniškas reumatizmas, sciatica, nosies, ger klės ir plaučių ligos ir kitos vyrų ir moterų ligos gydomos. Jei sergat ir ne žinot kas jums kenkia užeikite privatiškai kon sultacijai.
Tiriam kraują, bandymai laba batorijose, X — spinduliai
SERUM IR VACCINE ĮSKIEPIJIMAI
MOKESČIAI MAŽI
TYRIMAI IR PATARIMAI DYKAI
MES KALBAME LIETUVIŠKAI
DR. L. ZINS
(įsteigta suvirš 25 metai)
110 EAST 16-th STREET, New York, N. Y.
Tarp 4-th Ave. ir Irving Place.
Valandos: Nuo 9 v. ryto iki 8 v. vak.
Sekmadieniais: nuo 9 v. ryto iki 3 p.p.

"GARSAS" BAKERY
A. Šrupskis, savininkas
Tel. Evergreen 8-7027
PIRMOS RUŠIES LIETUVIŠKA DUONA
64-66-68 So. 2nd Street, Brooklyn, N. Y.
Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius
VEŽA KRAUTUVĖMS. SIUNČIA PAŠTU IR EKSPRESU

Tel. Stagg 2-0783 NOTARY PUBLIC
Juozas Levandauckas
GRABORIUS
Patarnauju visiems be skirtumo. Parsamdau automobilius kiekvienam reikale: vestuvėms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Kainos žemos.
Ateikite ir Persitikrinkite
107 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.

PAVOJUS ATEIVIAMS

Kongrese ir įvairių valstybių legislaturose "šimtaprocentiniai" amerikiečiai, kaip William Randolph Hearst, žymus laikraščių leidėjas, kuris nuolatos puldamas prezidentą Rooseveltą ir jo valdžią, užsitarnavo "Amerikos viešojo priešo No. 1" titulą, Amerikos Revoliucijos Dukterų Draugija (Daughters of American Revolution) ir Jungtinių Valstybių Vaizbos Butas stengiasi galutiniai suvaržyti Jungtinėse Valstybėse gyvenančių ateivių teises, kurias konstitucija garantuoja visiems **be išimties** piliečiams.

Dėl to pereitą trečiadienio vakarą, Madison Squore Garden, New Yorke, buvo sušauktas viešas susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 20,000 žmonių. Tarp kalbėtojų buvo Francis J. McConnell, Metodistų Episkopalų vyskupas, kuris, pats budamas liberalu, nesigailėjo išreikšti savo nuomonę apie Amerikos Revoliucijos Dukterų veikimą. Girdi, "jeigu tos gerosios moterėlės tikrai Amerikos revoliucijos dukterys, tai aš visai išsižadu tos revoliucijos." Jis taip pat pakedeno ir Amerikos legijonierius, kuriems, anot vyskupo McConnell, niekas nerupi, kaip tik pasipinigauti. Apie Vaizbos Butą jis išsitarė, kad ta organizacija niekados nesiskaito su tais faktais, kurie liečia Amerikos ekonominę laisvę.

Vyskupas apie Hearsto kampaniją prieš ateivius neužsiminė, bet kitas kalbėtojas, Columbia universiteto profesorius Counts, Hearsto nepasigailėjo, pavadindamas jį didžiausiu reakcijonierium, "keitimosi į barbarizmą" simboliu, "Amerikos Visuomeninis Priešas No. 1..." Profesorius patarė klausytojams Hearsto spaustuves piketuoti, boikotuoti, kaip pavojingiausią spaudos apsireiškimą.

Kiti kalbėtojai, kaip Roger N. Baldwin, Civilės Laisvės Apsaugos Unijos direktorius, savo kalboje pasmerkė visus ateivių persekiotojus ir aplamai pilietiškų teisių priešus.

Atsovas Vito Marcantonio pabrėžė, kad įvairus kongreso komitetai "paskendę projektuose, kuriais bandoma uždaryti Amerikos piliečiams burnas ir deportuoti tuos teisėtus ateivius, kurie įžiurėdami tuos pasityčiojimus iš viešosios tvarkos, mėgina visa tai kelti į viešumą."

Rep.

SPORTO VETERANAS

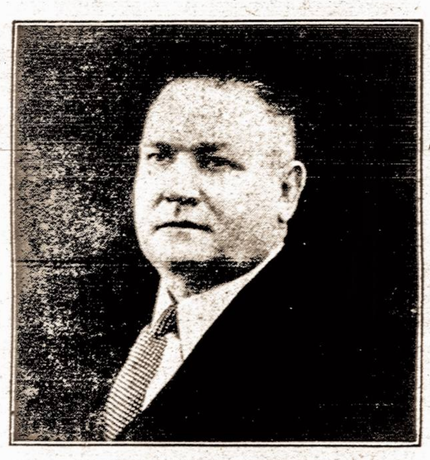

ANTANAS KUNDROTA

Kaip žinoma, šiemet sueina dvidešimts penkeri metai, kai žinomas musų sportininkas Antanas Kundrota pradėjo savo darbą sporto srityje. Dėl to specialis Didžiojo New Yorko lietuvių komitetas rengia šiam žymiam musų sporto veteranui jubiliejaus iškilmes, kurios bus gegužės 5 d. Arcadia Hall, Brooklyn, N. Y. Netenka abejoti, kad visi Kudroto draugai ir, aplamai, sporto mėgėjai į tą jo jubiliejinę pramogą atsilankys. Kundrotai pagerbti į jo jubiliejines iškilmes iš Bostono atvyksta ir buvęs pasaulio bokso čempionas Juozas Sharkey-Žukauskas.

ŠTEINYS AUTOMOBILIO NELAIMĖJE

P. C. Baltus iš Coram, Long Island praneša, kad kovo 30 d. p. M. Šteiniui, A. Howkins ir J. Boyson važiuojant iš Coram, L. I. į Setauket, sprogo vieno rato padanga ir automobilius, ėjęs visu greitumu, staiga pasuko iš kelio ir atsimušė į medžius. Šioje nelaimėje M. Šteinys smarkiai sutrenktas ir dėl to keletą minučių gulėjo ant kelio visai be žado, Howkins vietoje užmuštas, o Boysonui sulaužyti keturi šonkauliai.

Alfred Howkins buvo labai malonus žmogus ir visų Long Island lietuvių geras draugas.

ATITAISOMA KLAIDA

Užpereitame Vienybės numeryje žinutėje apie basketbolo žaidimą tarp Great Neck ir Maspetho įsiskverbė klaida. Žinutėje buvo pažymėta, kad rungtynes laimėjo Great Neck komanda, faktinai laimėjo Maspetho komanda 44:32 golų santykiu.

LIETUVOS IR ESTIJOS RANKDARBIŲ PARODA

Ateinantį ketvirtadienį, balandžio 11 d., 2 val. p. p., bus paskutinė Lietuvos ir Estijos rankdarbių paroda, kuri, kaip žinoma, buvo kuo ne visuose didesniuose Amerikos centruose. Paroda bus Brooklyne, Loeser and Co. krautuvėje, 484 Fulton St. Parodos atidaryme dalyvaus Lietuvos Generalinis Konsulas pulk. Žadeikis, Estijos atstovas, New Yorko miesto mayoras La Gurdia, vietos vyskupas, universiteto profesoriai ir šiaip įvairus biznio organizacijų atstovai. Prieš atidarymą bus specialės vaišės visiems garbės svečiams.

Paroda tęsis iki Velykų, dešimts dienų.

IŠVAŽIAVO Į LIETUVĄ

Naktį iš balandžio 5 į 6 d. iš New Yorko vokiečių linijos laivu Bremen į Lietuvą išvažiavo Aleksandras Žigas. Laivakortę keleiviui parupino Vienybės Travel Bureau.

Žigas važiuoja į Lietuvą gaminti naujų lietuviškų filmų.

DULR PIRMININKO SKIPIČIO PRIĖMIMAS IR KALBOS

Pereitą šeštadienį, Klasčiaus salėje, buvo iškilmingas ir masinis DULR pirmininko adv. Skipičio priėmimas. Ceremonijoje dalyvavo Dariaus-Girėno legijonas. Dainavo Dulkės choras, taip pat trumpai kalbėjo Vienybės redaktorius p. Tysliava, Tėvynės laikraščio vardu p. Strimaitis ir Amerikos redaktorius p. Vilniškis. DULR pirmininkas adv. R. Skipitis kalbėjo apie porą valandų, labai įdomiai nupasakodamas šių dienų Lietuvos aspiracijas ir kiek ilgėliau sustodamas ties pirmojo viso pasaulio lietuvių kongreso reikalu. Publika sekė svečio kalbą su nepaprastu susidomėjimu. Programą baigė Dulkės choras, kurio dainavimas publikai taip pat labai patiko.

Po kalbų keliolika vietos veikėjų, iš įvairių draugijų ir organizacijų, nuvyko į dr. Venciaus namus, kur, be vaišių, tarp p. Skipičio ir minėtų veikėjų, buvo ilgas, užsitęsęs net iki trečios valandos ryto, tarimasis viso pasaulio lietuvių kongreso ir į jį atstovių siuntimo reikalais.

SILKIŲ VAKARIENĖ NEWARKE

Pereito sekmadienio vakare Newarko Vaizbos Buto silkių vakarienė buvo labai iškilminga ir jauki. Vakarienės rengimo pirmininku buvo p. Gudas, o tostmeisteriu — Vienybės direktorius Budreckis iš Elizabetho. Svečių skaičių žymiai padidino Vienybės direktoriai pp. Januliai, Petruliai ir Trečiokai su brooklyniečiais pp. Garšvais, Strimaičiais, Vinikais, Strumskiais, Ščegauskais, Daukantais, Sinušiene ir kitais. Be to, dalyvavo daugybė Vienybės skaitytojų ir rėmėjų iš Elizabeth, Kearny, Cliffside ir Bayonne. Svarbiausiuoju kalbėtoju buvo neseniai atvykęs iš Lietuvos advokatas Skipitis.

Bankieto pelnas skiriamas Dariaus-Girėno paminklo statymui. Aukų sudėta bevakarieniaujant $26.

PIRMASIS ADV. SKIPIČIO PRIĖMIMAS

Pereito ketvirtadienio vakare Brooklyno Vaizbos Butas suruošė Povilansko salėje bankietą atvykusio iš Lietuvos advokato Rapolo Skipičio priėmimui. Bankiete dalyvavo be Vaizbos Buto narių ir keli žymus svečiai. Vakaro šeimininku buvo Buto pirmininkas Juozas Ambraziejus. Bevakarieniaujant pasakė kalbas vienybiečiai Strumskis, Ščegauskas, redaktorius Tysliava, dr. Vencius, Švedų Amerikos Linijos valdininkas Mučinskas, Augunas, Rimbo leidėjas Paulauskas, radio skelbėjas Dumčius ir garbės svečias Skipitis.

LIETUVOS VALSTYBINĖ DEGTINĖ

A. Auguno monopolis, 431 Grand St., parsigabeno didelį siuntinį Lietuvos valstybinės degtinės, kurią pardavinėja prieinama kaina visiems rengiantiems Velykų vaišes.

ATVYKSTA IŠ LIETUVOS

Švedų laivu Drottningholm balandžio 15 d. atvyksta iš Lietuvos Petronėlė Pupšytė. Kelionę sutvarkė Vienybės Keliavimų Biuras.

ŠV. JURGIO DRAUGIJOS PIKNIKAI

Šv. Jurgio draugijos valdyba šiomis dienomis nutarė šiais metais rengti du piknikus Klasčiaus parke, Maspethe. Pirmas piknikas bus birželio 29 d., o antras — rugpiučio 18 d.

Šv. Jurgio draugija prašo kitų lietuvių draugijų tomis dienomis piknikų ir kitų didesnių pramogų nerengti.

VIENYBIEČIŲ SUSIRINKIMAS WILKES-BARRE

Ateinantį šeštadienį, balandžio 13 d., Vienybės laikraščio reikalais važiuoja į Wayoming slėnį Vienybės redaktorius Tysliava, biznio vedėjas Bukšnaitis ir direktorius Strumskis. Pakeliui jie užsuks į Scrantoną, Pittstoną, Plymouthą, Wanamie, Nanticok ir Lyons. Sekmadienį Wilkes-Barre, p. Vaišnio viešbutyje bus specialus vienybiečių susirinkimas. Tai bus balandžio 14 d. 10 val. ryto. Visi vietos veikėjai, vienybiečiai, kviečiami. Bus tariamasi svarbiais reikalais.

RENGIAMOS KALBOS

Pirmąjį po Velykų šeštadienį Cliffsidėje rengiamos kalbos, į kurias tikimasi susilaukti daug publikos ne tik iš apylinkės miestų, bet ir iš Brooklyno. Mat, paskutiniais laikais, brooklyniečiai pradėjo gausingai lankytis į New Jersey lietuvių pramogas, lyg atsidėkodami už newjersiečių lankymąsi Brooklyno pramogose.

SERGA VIENYBIEČIO ŽMONA

Vienybiečio Kazio Pupkio žmona Katrina guli Šv. Katarinos ligoninėje jau antra savaitė. Svarbi operacija dėl užsisenėjusios vidurių ligos pasisekė ir ligonė jau pradeda sveikti.

MIRĖ

Catherine Deikuvienė, 37 m. amž., gyv. 70-30 — 60th Ave., Maspeth, L. I., mirė balandžio 2 d. Bushwick ligoninėje. Palaidota balandžio 5 d. iš namų Alyvų kalnelio kapinėse.

Laidotuvių apeigomis rupinosi graborius Matthew P. Ballas (Bielauskas).

VIENYBĖS PIKNIKAS

Vienybės piknikas bus liepos 28 d. Klasčiaus parke, Maspethe.

GRAŽUS LAIDOTUVIŲ PAMINĖJIMAS

New York. — Aleksandras ir Teof. Bičiusai balandžio 1 d. gavo telegramą iš Lietuvos, kad ten tą pat dieną mirus jo motina Bičiusienė ir bus laidojama balandžio 3 d.

Dėl to Bičiusai laidojimo dienoje nupirko ekzekvijas savo parapijos bažnyčioje, kur atėjo pasimelsti ir jų kaimynai.

Po mišių, namuose, Bičiusai suruošė pusryčius, kuriuose dalyvavo parapijos klebonas kun. J. Šeštokas, varg. J. Liubinskas, p. Paurienė su sunum, p. p. Palubinskienė, Venslauskas su žmona, Akelaitienė. J. Nadel ir L. Narvyčius. P. Bičiusa ir šeima labai liudi netekę savo mamytės, tuo labiau, kad, kaip jie išsireiškė, jų šeimoj pirmos laidotuvės.

DARBUOJASI VIENYBEI

J. Krunklis

P. J. Krunklis jau kelintas mėnuo darbuojasi Vienybei rinkdamas naujus skaitytojus ir pardavinėdamas kalendorius. Iki šiol važinėjo po Long Island ir New Yorko apylinkėse. Dabar p. Krunklis daugiau darbuosis Brooklyne ir apylinkėje. Vienybiečių prašome jį paremti, patarti ir reikalui esant pagelbėti Vienybei

Reikalavimai

REIKALINGAS prie gazolino stoties partneris, kuris turi $2.000. Jeigu atsirastų pusininkas, tai statytume visai naują gazolino stotį.
Biznis geras. Kreipkitės:
V. PODŽIUNAS.
354 Highland Ave., Kearny, N. J.

REIKALINGAS pirmas mortgedžius paskola atmokėjimui B. L. Mokėčiau 6 nuošimčius. Prapartė — geras biznis. gazolino stotis. Per mėnesį atneša nuomos $200. B. L. $7000. Norėčiau atmokėt ir turėt privat.
V. PODŽIUNAS.
354 Highland Ave., Kearny, N. J.

VELYKOMS
LIETUVOS VALSTYBINĖ DEGTINĖ
Ką tik gauta siuntinys iš Lieetuvos Valstybinės degtinės ir ją galima gaut pirkt
REPUBLIC LIQUOR STORE
LIETUVIO AUGUNO MONOPOLIS
431 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-2089
Pasirupinkite Velykų pietums turėti Lietuviškos valstybinės. Kreipkitės ir iš kitų kolionijų, nes kol kas yra tik vienatinė krautuvė, kur galite gaut tikros lietuviškos importuotos VALSTYBINĖS DEGTINĖS.
Didesnius užsakymus siunčime ir į kitus New Yorko Valstybės miestus. *A. M. Augunas.*

TONY'S RESTAURANT
145 Broadway, Brooklyn, N. Y.
Pietus — steikai — chops
Įvairios žuvys — specialybė
Privatiški kambariai del bankietų — vestuvių—pokylių
Taip pat
ĮVAIRUS LIKERIAI IR VYNAI
Sekmadieniais Specialus 12 davinių Pietus

Jei jusų radio priimtuvas serga kreipkis pas
RADIO DOCTOR'S COMPANY
(RADIO GYDYTOJAI)
351 Broadway, Brooklyn, N. Y.
Telefonas: Evergreen 8-2620
Generaliniai agentai dėl
TUNG-SOL radio lempelių Kaina nuo 60c.
Ir DU-WA visų bangų Aerial Kits $2.95
Užsakymai paštu išpyldomi neatidėliojant
Radio Service Sales
Parsiduoda garantuoti Radio priimtuvai nuo **$10.50**

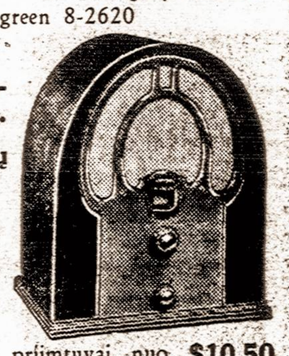

BROOKLYN LABOR LYCEUM
SALĖ IR PARKAS
Vedėjas J. H. HOFMANN,
947-959 Willoughby ave
BROOKLYN, N. Y.
Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.
Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai — Gražus kambariai
Telefonas STagg 2-3842

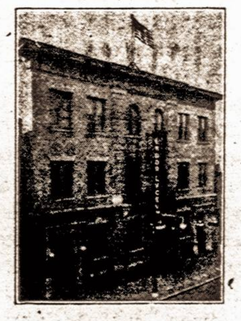

LIETUVIŲ OPERETĖS DRAUGIJA
Rengia
LINKSMUMO KARNIVALĄ
MILŽINIŠKAS JUOKŲ, MUZIKOS, DŽIAZO IR ŠOKIŲ SPEKTAKLIS
Rašo, ruošia ir režisuoja *Vitalis Bukšnaitis*
Dalyvaus gerai pasiruošę pirmaeiliai juokdariai, dainininkai, šokikai ir muzikantai —
SUVIRŠ 50 VEIKĖJŲ!
SEKMADIENĮ, MAY 12 GEGUŽĖS 1935
Gražiausiai, juokingiausiai ir kvailiausiai apsirengę svečiai laimės
DOVANAS!
Jei norite kostiumuotis, galėsite taip pat laimėti dovaną jei turėsite tikietą kurio numeris bus ištrauktas iš kepurės salėje -
ŠOKIAI TĘSIS IKI VĖLUMOS
Tikietai 66 centų
LINKSMUMO KARNIVALAS
KLASČIAUS CLINTON HALL
Betts ir Maspeth Aves., Maspethe

MERGINOS! MERGINOS!
TARNYBOS GREITAI
Kasdien mes randame tarnybas merginoms puikiuose namuose, kur užtikrintos geros darbo sąlygos. Mes taip pat pasirupiname, kad namų ruošos darbininkės gautų geras algas už savo darbą. Musų tikslas yra kad merginos ieškančios NAMŲ RUOŠOS DARBO per mus butų patenkintos.
MES PARUPINAME JUMS DARBUS JUMS NIEKO NEKAŠTUOJA
Jei esi sveika, virš 18 metų amžiaus, metuose, rimta darbininkė ir galite dirbti namų darbus, užeik, telefonuok ar rašyk mums. Mes duosime smulkesnių informacijų.
SUSSER AGENCY
NAMINŲ DARBŲ CENTRAS
924 Broadway, Cor. Myrtle av. B'klyn, N.Y.
Tel.: EVergreen 8-6099
Mes turime atskirą skyrių ir vyrams įvairiems darbams